

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

MAJ 2022

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

---

Objava na spletnem naslovu www.rtvlo.si/varuh: 1. 7. 2022

Končna redakcija: 1. 7. 2022

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Anja N. Huš, Katja Karlin Musulin

---

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za maj 2022

Tudi maja so se gledalci, poslušalci in bralci množično obračali na varuhinjo. Število odzivov se je ustavilo šele pri številki 376, kar je celo en odziv več kot aprila in dvakrat toliko kot maja lani, ko jih je bilo 184.

K večji številki so največ prispevali pozivi gledalcev, da TV Slovenija podaljša pogodbo voditelju oddaje Studio City in ohrani oddajo na sporedu na isti dan in z istim voditeljem. Teh odzivov je bilo več kot 160, večina je prišla v prvi tretjini maja. Ker so bili podobni odzivom s konca aprila, jih je varuhinja povzela in z njimi seznanila pristojne.

Studio City je bil tudi glavni razlog, da so tudi v maju prevladovali odzivi na televizijo (skupaj 232) in še zlasti na njen Informativni program (203).

Ostali odzivi so bili zelo razpršeni. 20 gledalcev in bralcev spletnega portala rtvslo.si se je odzvalo na stavko ali spremembe programa zaradi stavke, enajst na (ne)objave komentarjev na spletni strani, nekaj se jih je pritožilo zaradi ukinjenih oddaj Globus, Točka preloma in Politično, nekaj nad domnevno pristranskostjo oddaj, štirje pa na nedeljski televizijski Intervju.

En gledalec je pogrešal pregled časnika Večer v oddaji Dobro jutro, na športni program, predvsem televizije, pa glede poročanja o Olimpijskih igrah gluhih, ki je bila tudi hitro rešena. Pohvale so bile deležne oddaje Ambienti, glasbena oddaja Vojna in glasba na TV SLO ter oddaja Vroči mikrofoni na Valu 202. Eden od gledalcev je odprl vprašanje o tem, ali smejo zaposleni na RTV Slovenija voditi prireditve občin in drugih ustanov, pet pripomb se je nanašalo na plačilo RTV-prispevka.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	4
Studio City/za voditelja in ohranitev oddaje, drugič	4
Studio City – Retrospektiva.....	6
Še o predvolilnih soočenjih.....	6
Spre gledan dogodek?	7
Kaj je uravnotežena studijska zasedba?.....	8
Zakaj samo dobro o prihajajoči vladi?	8
»Pozitivne« in »negativne« novice.....	9
Brez navedbe snemalcev v grafični opremi oddaje Panorama.....	9
Proti ukinitvi oddaj in PPN-ju za 2022.....	10
Koga se vabi v oddaje?.....	11
Intervju/gost	11
Kje je voditeljica Tarče?.....	13
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM.....	13
Profesor vejica, portret jezikoslovca dr. Toma Korošča: napačna navedba producenta.....	13
III. RAZVEDRILNI PROGRAM.....	14
Se glasbeni gosti ponavljajo?.....	14
Pesem Evrovizije: pripombi	15
Predstavitev dnevnega tiska v oddaji Dobro jutro	15
IV. ŠPORTNI PROGRAM	16
Poročanje o Olimpijskih igrah gluhih	16
V. SPLOŠNO	17
Mnenja o kakovosti TV-programa	17
Majice Studio City.....	19
Kdaj je nastal film?.....	21
Pohvale.....	22
RADIO SLOVENIJA	22
I. VAL 202	22
Vsebina oddaje Petkova centrifuga.....	22
Glasba.....	22
Očitek rusofilnosti oddaji o upravljanju kmetijske mehanizacije.....	24
Pohvala.....	25
MMC.....	25
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	25
Sme novinar napovedati razplet?.....	25

O postu pa nič	26
Oznaka ukrajinskega bataljona Azov	26
II. UPORABNIŠKE VSEBINE	28
Komentiranje na spletnem mestu rtvslo.si	28
III. STORITVE.....	30
Odstranitev oddaje iz arhiva.....	30
Nagradna križanka: kaj pa nagrada?.....	30
RTV SLOVENIJA	31
I. TEHNIČNE ZADEVE	31
Izpadi oddajanja radijskih programov prek oddajnika Tinjan.....	31
Neustrezen DVT-B signal z oddajniškega omrežja	31
II. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM	32
Kje so podnapisi za gluhe in naglušne?.....	32
Zakaj ni bilo zvočnih podnapisov?.....	33
III. RTV-PRISPEVEK	34
IV. VARUHINJA.....	34
Rekordni odzivi občinstva v prvem četrtletju in zaostanki pri obravnavi	34
Grožnje na telefonskem odzivniku	35
V. PROGRAMSKI SVET.....	35
Seje Programskega sveta: kje so posnetki?.....	35
VI. SPLOŠNO	35
Poročanje o vojni v Ukrajini.....	35
Premalo vsebin z lezbično tematiko	36
Kultura dialoga.....	36
Novinarji in konflikti interesov.....	37
Stavka.....	39
STATISTIKA	42

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Studio City/za voditelja in ohranitev oddaje, drugič

Maja je varuhinja prejela 160 pisnih in 6 telefonskih odzivov, povezanih z oddajo Studio City, v veliki večini odzivov so gledalci pozivali k ohranitvi oddaje Studio City na programu v obliki, kot je bila predvajana mnogo let, posebej so poudarjali svojo podporo voditelju, ki mu ni bila podaljšana pogodba za vodenje oddaje. Gledalci so tako množično zahtevali, da se voditelj vrne na ekrane.

»Apeliram, da se dne 09.05.2022, kot je bilo to s strani RTVS zagotovljeno, na spored v standardnem terminu in z voditeljem oddaje Marcelom Štefančičem, vrne oddaja STUDIO CITY.« (M. Z.)

»Na TV imam shemo, ki mi omogoča gledanje 700+ kanalov, a večinoma gledam RTV1 in 2. Zato, ker so odlične oddaje, objektivna poročila in kritični komentarji, odlični novinarji in voditelji oddaj slovenske produkcije. Želim, da meni tako ljuba oddaja z voditeljem Marcelom Štefančičem ostane na programu RTV SLO 1.« (O. S.)

»Oddaja Studio City je takšna kot je, in zaradi tega tudi z odlično gledanostjo, prav zaradi voditelja Marcela Štefančiča in njegovih odličnih sodelavcev. Ali vodstvo RTV res misli, da lahko v svojim poniglavim delovanjem utiša kritično besedo novinarjev in civilne družbe. Res neverjetno in obenem bedno.« (B. V. R.)

»Menda vodstvo vaše (naše?) RTV ne misli podaljšati pogodbe z Marcelom Štefančičem za vodenje oddaje Studio City. Drugega tako brezkompromisnega ocenjevalca vsakršne oblasti pa tudi drugega dogajanja v Sloveniji, kot je gospod Štefančič, ne poznam. Običajno v studio povabi različno misleče ljudi. Tudi če se ne strinjam z njim vedno, mi da dovolj informacij, da poskusim ustvariti svoje mnenje ali pa sem vsaj objektivno informirana.

Če je nacionalna RTV tudi kaj moja, bo oddajo še naprej vodil gospod Štefančič. In upam, da mu bo še vedno uspelo povabiti goste z vseh strani politične in civilne sredine.« (S. K.)

»... če 9. maja ne bo oddaje Studio City z Marcelom me boste prisilili, da bom kljub temu, da sem prisiljen plačevati naročnino TVS, vklopil ignore in vaših programov ne bom več gledal.« (M. S.)

»Danes sem bila pri poročilih ob 17. uri obveščena (tako kot mnogo drugih), da oddaje Studio City ne bo več vodil Marcel Stefančič, ker javna RTV, ki jo financiramo vse Slovenke in Slovenci, z njim ne bo več podpisala pogodbe. Torej je bilo veliko Slovenk in Slovencev, da se ta oddaja ukinja, upravičeno zaskrbljenih že pred volitvami in zato smo na vaš naslov poslali peticijo, da oddaja ostane in to z voditeljem Marcelom Štefančičem.

Zagotovljeno nam je bilo, da oddaja ostaja in da je samo prekinjena zaradi volitev.« (V. M.)

Ves sklop odzivov, ki so prispeli do 11. maja, je varuhinja povzela v skupnem poročilu, s katerim je 20. maja seznanila odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija in Andreja Grah Whatmougha, ki je takrat opravljal naloge direktorja TV Slovenija. Celotno poročilo je bilo objavljeno že v poročilu za april na strani 40. Na tem mestu pa objavljamo primer odgovora varuhinje:

»Vaše mnenje (brez vaših osebnih podatkov) sem povzela v skupnem poročilu gledalcev glede oddaje Studio City, ki sem ga prejšnji teden posredovala odgovorni urednici informativnega programa TV Slovenija in generalnemu direktorju RTV Slovenija, ki trenutno opravlja tudi dolžnosti direktorja TV Slovenija.

Varuhinja pravic gledalcev sicer ne sme posegati v oddaje, ki še niso objavljene, niti v uredniške odločitve za naprej (lahko pa presoja že objavljene oddaje), saj bi to pomenilo nedopusten poseg v uredniško avtonomijo. Lahko pa kot mediator med gledalci in ustvarjalci oddaje posreduje uredništvu mnenja gledalcev, zato sem to tudi storila.

Na ponedeljkovi seji Programskega sveta RTV Slovenija pa je bilo zagotovljeno, da bo oddaja 30. maja spet na sporedu in da bo TV Slovenija letos izvedla vse oddaje, načrtovane v Programsko-produkcijskem načrtu (PPN) za leto 2022. Ni pa bilo odgovorjeno, s katerim voditeljem.«

Na vprašanja M. D., zakaj se je vodstvo odločilo zamenjati voditelja, je varuhinja odgovorila:

»Ker je odločitev, da z M. Štefančičem ne sklenejo nove pogodbe o sodelovanju, sprejelo vodstvo RTV Slovenija, pošiljam eno od njihovih pojasnil o utemeljitvi oziroma o tem, kaj je bilo po njihovem mnenju žaljivo. Sporočilo o tem je dostopno na: [Vodstvo RTV Slovenija nadaljuje posvete o prihodnosti oddaje Studio City - RTVSLO.si](#)

in tukaj: [Studio City v maju znova na programu Televizije Slovenija - RTVSLO.si](#)«

Varuhinja je pojasnjevala tudi, da bodo maja na sporedu tri retrospektivne oddaje, »23. maja pa naj bi padla dokončno odločitev o nadaljevanju«.

Kot odziv na javno polemiko o prihodnosti oddaje je nekaj gledalcev zapisovala mnenja o nenaklonjenosti oddaji in voditelju, varuhinja jim je odgovorila:

»Varuhinja pravic gledalcev sicer ne sme posegati v oddaje, ki še niso objavljene, niti v uredniške odločitve za naprej (lahko pa presoja že objavljene oddaje), saj bi to pomenilo nedopusten poseg v uredniško avtonomijo. Lahko pa kot mediatorka med gledalci in ustvarjalci oddaje posreduje uredništvu mnenja gledalcev, zato sem to tudi storila.

Kot ste verjetno opazili, so bile ob ponedeljkih od 9. do 23. maja na TV SLO 1 na sporedu retrospektivne oddaje Studio City. Na seji Programskega sveta RTV Slovenija v ponedeljek, 23. maja, je generalni direktor RTV Slovenija, ki trenutno opravlja tudi naloge direktorja TV Slovenija, povedal, da bo oddaja Studio City 30. maja spet na

sporedu in da bo TV Slovenija letos izvedla vse oddaje, načrtovane v Programsko-produkcijskem načrtu (PPN) za leto 2022.

Glede na stališča z začetka maja, objavljena tukaj

<https://www.rtv slo.si/rtv/za-medije/sporocila-za-javnost/studio-city-v-maju-znova-na-programu-televizije-slovenija/626058> in

<https://www.rtv slo.si/rtv/za-medije/sporocila-za-javnost/vodstvo-rtv-slovenija-nadaljuje-posvete-o-prihodnosti-oddaje-studio-city/626777>

pa predvidevam, da Studia City ne bo vodil dosedanji voditelj. Odgovorna urednica je 23. maja dejala, da imena novega voditelja/voditeljice ne želi razkriti zaradi pritiskov na tiste, ki so se v preteklih tednih pojavili v javnosti kot možni voditelji.«

Studio City – Retrospektiva

Maja so bile na sporedu tri oddaje Studio City – Retrospektiva z voditeljem Markom Milenkovičem.

Gledalec **D. J.** je imel pripombo na vodenje oddaje Studio City – Retrospektiva:

»Lamentacija in samopomilovanje pač nista retrospektiva. Oddaja, njeno vodenje in izvedba sta izpod standardov RTV SLO.«

Še o predvolilnih soočenjih

Gledalca **K. E.** je zanimalo, zakaj so v televizijskih predvolilnih soočenjih parlamentarnih strank nastopala tudi stranke, ki jih na prejšnjih volitvah ni bilo.

»Govorimo namreč o strankah in ne o posameznih poslancih. Nenazadnje imajo poslanci pravico v času mandata stranko zapustiti ali zamenjati. V studio ste vabili stranke. Gibanja Svoboda, na primer, leta 2018 še ni bilo, torej ni bilo parlamentarna stranka. V studiju vabite stranke, ki same izberejo, koga bodo poslale na soočenja.«

Varuhinja je odgovorila:

»... glede uvrščanja strank za potrebe predvolilnih soočenj med parlamentarne in neparlamentarne, Zakon o RTV Slovenija ne govori, v Poklicnih merilih <https://www.rtv slo.si/rtv/kdo-smo/zakoni-predpisi-in-dokumenti/pravilnik-o-poklicnih-standardih/475078>

pa piše, da »če nastanejo dvomi, katere stranke so parlamentarne in katere ne, mora RTV Slovenija pridobiti uradno pojasnilo predsednika Državnega zbora in podatke iz Centralnega registra MNZ«.

Letos je bilo glede uvrščanja strank veliko nejasnosti. Tu navajam povezave do sporočil za javnost, s katerimi je vodstvo RTV Slovenija pojasnjevalo odločitve o uvrščanju strank:

[Volitve 2022 na programih RTV Slovenija - RTVSLO.si](https://www.rtv slo.si/volitve-2022-na-programih-rtv-slovenija-rtvslo.si)

[RTV Slovenija stranko Naša dežela dr. Aleksandre Pivec uvrstila med parlamentarne stranke - RTVSLO.si](#)

[RTV Slovenija pravno utemeljila odločitev uvrstitve Gibanja Svoboda med neparlamentarne stranke - RTVSLO.si](#)

Nato pa je na pritožbo stranke Gibanje Svoboda Upravno sodišče odločilo, da se med parlamentarne stranke za potrebe predvolilnih soočenj uvrsti tudi ta stranka. Sporočilo je dostopno na [tej povezavi](#).

Ne glede na to, da Gibanje Svoboda leta 2018 ni bilo parlamentarna stranka, jo je torej RTV Slovenija morala po začasni odredbi sodišča obravnavati v soočenjih kot parlamentarno stranko. Glede tega, kdo iz stranke pride na soočenje, pa je RTV Slovenija prepustila izbiro strankam.«

Zadeva se navezuje na aprilsko poročilo (poglavje Predvolilna soočenja, str. 5.), kjer je tudi zapisano, da je zaradi nejasnosti glede uvrščanja strank na predvolilna soočenja varuhinja Programskemu svetu na seji 23. maja predlagala sklep, ki ga je Programski svet tudi sprejel in se glasi: 'Programski svet RTV Slovenija je na predlog varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev sklenil, da v pristojnih komisijah spodbudi razpravo o spremembi zakonodaje na področju, ki ureja predvolilno kampanjo v medijih.«

Spregledan dogodek?

Varuhinji so pisali iz **Koordinacije neparlamentarnih strank in list**, v kateri so se pritožili, da RTV Slovenija ni poročala z dogodka 12. maja 2022, kjer so predstavljali oceno poteka volilne kampanje nedavnih državnozborskih volitev in seznanili s pobudo za spremembe zakona o referendumski in volilni kampanji.

»Glede na opredeljene teme, je moda potrebno še posebej utemeljevati, da je šlo za zadeve javnega pomena in aktualno temo?

Iz predstavitve naše koordinacije pa je tudi razvidno, da gre za civilno družbeno organizacijo, ki je imela že vrsto pobud, se redno oglašča ob volitvah, ter bila vključena v različne instance, saj deluje že vrsto let (priponka). /.../

Pri pregledu vaših oddaj pa smo ugotovili, da v informativnih oddajah televizije in radia o tem niste nič objavili, kar kaže na nedopustno ignoranco, napako zaradi katere bo moral tudi kdo odgovarjati; verjetno tudi v. d. urednica dnevno informativnih oddaj. Vsekakor gre ob tem za neprofesionalen odnos do te aktualne tematike.«

Varuhinja je med drugim odgovorila:

Glede pritožbo pod š. 1 pa sem pregledala Dnevnik in Odmeve 11. 5. 2022 ter dogajanja na ta dan. Količina in pomembnost dogajanja namreč vplivata na to, kaj najde prostor oziroma čemu dajo uredniki prednost pri uvrščanju v dnevnoinformativne oddaje. Te so namreč omejene z dolžino, zato uredniki vsak dan sproti po več merilih (notranjih in zunanjih vzrokih) odločajo, katere dogodke uvrstijo v te oddaje in katerim se morajo

odreči. 11. maj 2022 je bil z dogodki zelo bogat, bilo je tudi nekaj zelo pomembnih dogodkov, ki so porabili več programskega časa. Zato menim, da je bila odločitev, da vašega dogodka v te oddaje ne uvrstijo, glede na vse dogajanje, upravičena oziroma strokovno pravilna.

Glede volilne kampanje nedavnih državnozborskih volitev oziroma vloge, ki jo ima RTV Slovenija pri obveščanju javnosti (državljanov) o kandidatih, strankah in programih, ki se potegujejo za vstop v parlament, sem od marca dalje prejela precej odzivov gledalcev, tudi na račun zapostavljanja neparlamentarnih strank. O tem sem nekaj stališč in odgovore podrobneje predstavila v mesečnih poročilih za marec in april, ki sta dostopni tukaj:.

<https://www.rtvlo.si/varuh/aktualno/marec-rekordnih-1064-odzivov/627535>

<https://www.rtvlo.si/varuh/aktualno/april-v-znamenju-volilnih-soocenj/630533>

Med odgovarjanjem na odzive sem ugotovila, da Zakon o RTV Slovenija omogoča manjšim (neparlamentarnim) strankam mnogo boljši položaj v programih RTV Slovenija kot v drugih medijih, kljub temu pa se ob vsakih volitvah poraja veliko nejasnosti in slabe volje prav zaradi nedorečenosti tega zakona. Zato sem Programskemu svetu na seji 23. maja predlagala sklep, ki ga je Programski svet tudi sprejel in se glasi: 'Programski svet RTV Slovenija je na predlog varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev sklenil, da v pristojnih komisijah spodbudi razpravo o spremembi zakonodaje na področju, ki ureja predvolilno kampanjo v medijih.« V mislih sem imela predvsem spremembo Zakona o RTV, pa tudi Zakona o medijih, ki ureja delovanje vseh medijev. Kot mi je neuradno znano, je predlog spremembe zakona o medijih že vložen v Državni zbor.«

Kaj je uravnotežena studijska zasedba?

Gledalec J. Š. je menil, da je bila studijska zasedba Odmevov 18. 5. (TV SLO 1) neuravnotežena.

»V oddaji Odmevi 18. 5. 2022 je voditeljica gostila kandidata za mandatarja g. Goloba Roberta. Opozarjam, da ste kot javni servis dolžni zaradi uravnoteženosti, novinarske etike in informiranja v skladu s stroko v oddajo povabiti tudi predstavnika nove opozicije.«

Varuhinja je pojasnila, da so v oddaji Odmevi dan po gostovanju kandidata za mandatarja g. Roberta Goloba gostili dva predstavnika nove opozicije – g. Aleša Hojsa iz SDS in gospo Vido Čadonič Špelič iz NSi in s tem poskrbeli za uravnoteženost programa:

»Torej ni šlo za zdrs uredništva, temveč za zagotavljanje uravnoteženega obveščanja javnosti v nizu – v dveh zaporednih dneh, saj imajo Odmevi omejeno dolžino in omejen čas, namenjen gostom za eno temo. Gostovanje predstavnikov koalicije in opozicije v dveh ločenih terminih je tudi povsem skladno s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija.«

Zakaj samo dobro o prihajajoči vladi?

Gledalec A. H. je menil, da se je o vladi v nastajanju poročalo preveč pozitivno.

»Zadnje dve leti na vaših programih ni bilo slišati nič dobrega o vladi. Prosim vas, naj tako ostane. Nehajte hvaliti.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Menim sicer, da je trenutno dogajanja v zvezi z oblikovanjem nove vlade (pa tudi še delovanja vlade v odhajanju) veliko, zato je tudi poročanja veliko. Količina poročanja je praviloma sorazmerna količini dogodkov, o katerih novinarji poročajo.«

»Pozitivne« in »negativne« novice

Varuhinje je prejela dve sporočili, v katerih sta gledalca izrazila nezadovoljstvo glede poročanja v Odmevih, dne 3. 5. (TV SLO 1), o osnutku dokumenta Vrhovnega sodišča v ZDA, ki je predvideval razveljavite sodbe Roe proti Wade. Primer:

»Žalost me negativistično poročanje o novici glede morebitne odprave pravice do splava v ZDA v Odmevih, 3. 5. 2022. Naj vam povem, da v SLO živi veliko ljudi in med njimi sem tudi spodaj podpisan, ki jim ta novica pomeni veliko upanje in spoštovanje življenja. Prosim Vas, da se v prihodnje novinarji javne RTV SLO vzdržijo komentiranja, ki ni v duhu demokratičnosti in javne RTV SLO, katero solidarno s prispevkom podpiramo vsi državljani RS.« (J. R.)

Iz odgovora **Pisarne varuhinje**:

»V Odmevih so omenjeno dogajanje analizirali z ameriškim dopisnikom, kar je dodana vrednost slovenske javne radiotelevizije.

Varuhinja meni, da je bilo poročanje korektno. Če medij poroča o določeni temi in jo analizira, to ne pomeni, da je do teme čustveno opredeljen. Gledalci pa, glede na svoja prepričanja, okoliščine itd. določeno novico lahko dojemajo za pozitivno ali negativno.«

Brez navedbe snemalcev v grafični opremi oddaje Panorama

Gledalko **R. R.** je zmotilo, da so v prispevkih v oddaji Panorama podpisani samo novinarji, ne pa tudi snemalci.

»Glede na to, da gre za isto TV, za RTV SLO, pri kateri smo navajeni, da so na koncu oddaje oz. prispevka podpisani novinarji, snemalci in drugi kreativni sodelavci, vam dobronamerno predlagam, da to storite tudi pri novi oddaji, pa čeprav gre morda za drugačno formo oddaje, ki pa, žal, takšna kot je sedaj, nekatere skupine ustvarjalcev postavlja v anonimnost.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Tudi mene ste spodbudili, da sem podrobno pregledala včerajšnjo oddajo prav glede podnapisov snemalcev in montažerjev. Pri obeh prispevkih v Kodi so bili, kot mora biti, podpisani snemalci in montažerka, pri Magnetu in Panorami pa žal ne.

Zato sem vaše vprašanje (brez vaših osebnih podatkov) poslala **uredništvu Panorame**, od koder so odgovorili:

»Kot vsaka nova oddaja tudi Panorama potrebuje nekaj dni, da vse uskladimo ... tudi telopi za snemalce in montažerje so v planu.«

Upam, da bo tudi vaše pismo ustvarjalce oddaje spodbudilo, da bodo čim prej uredili označevanje vseh avtorjev oddaje, tudi snemalcev, montažerjev in ostalih. To je pomembno tako z vidika vrednotenja dela avtorjev oddaje kot tudi z vidika spoštovanja gledalcev, ki dobite tako celovito informacijo o ustvarjalcih oddaje.«

Varuhinja je nekaj dni po pritožbi gledalke preverila, ali napoved uredništva drži, in ugotovila, da so bili v vseh prispevkih podpisani tudi snemalci in montažerji.

Proti ukinitvi oddaj in PPN-ju za 2022

Nekaj gledalcev, nekateri ob robu drugih pritožb, je znova izražalo nezadovoljstvo glede ukinitve nekaterih oddaj Informativnega programa s Programsko-produkcijskim načrtom za leto 2022.

»Protestiram proti ukinitvi oddaj Globus, Tarča ter Točka preloma, ker se s tem dela namenska poslovna škoda javnemu zavodu RTV. S siromašenjem kvalitetnih vsebin se gledanost manjša. Posledično bo to vodilo v poslabšanja poslovnih rezultatov ter do problemov pri poslovanju.« (T. R.)

»Prav tako želim, da ponovno vrnete na spored: oddajo Globus, Politično s Tanjo Gobec in Točko preloma z Janjo Koren.« (A. Z.)

Iz pojasnila **varuhinje**:

»... oddaja Tarča ni ukinjena, manjkala je nekaj četrтков zaradi predvolilnih soočenj, sicer pa je bila na sporedu prejšnji četrtek, na sporedu je tudi jutri in naslednje četrteke.

Oddaj Točka preloma in Globus res že nekaj časa ni več, kar pomeni, vsaj začasno, siromašenje kvalitetnih informativnih vsebin. Kot je ob sprejemanju Programsko-produkcijskega načrta za leto 2022 in februarja letos pojasnil tedanji direktor TV Slovenija Valentin Areh, bi vsebino oddaje Globus v celoti nadomestili in celo povečali v informativnem bloku med 20. in 22. uro na TV Slovenija 2, deloma naj bi v tem bloku dobile prostor tudi vsebine oddaje Točka preloma. Vendar je pri izvajanju tega informativnega bloka, imenovanega Panorama, žal prišlo do zamika. Po zadnjih navedbah generalnega direktorja RTV Slovenija naj bi se predvidoma začel izvajati čez nekaj tednov, a v začetku samo eno uro na dan.«

Povzemamo še nekaj mnenj gledalcev.

»Sporočam vam, da sem strašno razočaran nad odločitvami RTV, da ukine cel niz oddaj, ki so bile povečini razlog, da sem sploh spremljal RTV Slo. Med drugim oddaje Studio City, Politično, Globus in Točko preloma.« (R. H.)

Varuhinja je gledalcu odgovorila, da bo njegov mnenje (brez osebnih podatkov), skupaj z mnenji drugih gledalcev povzela v mesečnem poročilu za maj, ki bo objavljeno na strani varuhinje <https://www.rtv slo.si/varuh> in ga prejmejo tudi vsi pristojni na RTV Slovenija.

»V kratkem času je bilo na RTV ukinjenih veliko odličnih oddaj, novinarji ves čas sklicujejo novinarske konference, govori se o nedopustnih pritiskih in cenzuri, uredniška mesta zasedajo osebe, ki nimajo podpore med lastnimi novinarji. Kot varuhinja ste dolžna ščititi interese gledalcev. Prosim, da uporabite vsa sredstva, ki jih imate kot varuhinja na voljo in začnite že opravljati svoje delo, to je ščitenje javnega interesa po informiranosti in ne interesov vodstva oz. še huje, interesov ene politične opcije. Prosim, da naredite vse kar je v vaši moči, da se zgoraj omenjene oddaje vrnejo nazaj na spored.« (M. D.)

Odgovor **varuhinje**:

»Vsekakor je naloga varuhinje varovanje interesov gledalcev, poslušalcev in uporabnikov RTV vsebin, pri čemer je po pravilniku povsem neodvisna od vodstva RTV Slovenija. V tej smeri tudi delujem, seveda v okviru pristojnosti, ki jih imam.«

Koga se vabi v oddaje?

Gledalec **D. P.** se je obrnil na varuhinjo s prošnjo, da v oddajah na TV Slovenija gostujejo, kot je zapisal, neodvisni strokovnjaki.

»Varujte nas gledalce in zahtevajte v našem imenu, da se v informativne programe in oddaje na televiziji in radiu, vedno vabi tudi strokovnjake, ki niso ne desni in ne levi. Večinoma neodvisnost uredniki razumejo kot to, da sta zastopana dva pola. Levi in desni. Če ste neodvisni, bi bilo prav, da se prične vabiti v Dnevnik, Odmeve in ostale oddaje tudi ljudi in strokovnjake, ki niso ne desni in ne levi.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev po pravilniku o delovanju ne sme posegati v oddaje, ki šele bodo na sporedu, niti ne sme predlagati, koga naj uredniki vabijo v oddaje, ker bi to pomenilo nedopustno vmešavanje v uredniško avtonomijo. Lahko pa za že objavljene oddaje presodi, ali so bile skladne s poklicnimi merili in standardi novinarske etike. V tem oziru lahko upoštevam vaš odziv kot pripombo na pretekle oddaje in ga kot takega vključim v mesečno poročilo in o tem seznanim uredništvo.«

Intervju/gost

Varuhinja je prejela tudi dva pisna in dva telefonska odziva na izbor gosta v oddaji Intervju, ki je bila na sporedu 8. maja na TV SLO 1.

»Oddaja Intervju 8. 5. 2022 z Jašo Jenullom je /.../ del vašega konstantnega žaljenja vseh gledalcev, ki niso levičarko opredeljeni. Med vrsticami, moderatorka je predstavila "žrtev sistema JJ" kot velikega heroja, ki si zasluži počitek. Po veliki zmagi. Ob tem pa poimenovala zadnjo "vulgarno poezijo" Svetlane Makarovič kot satiro /.../« (B. V.)

»Zelo sem ogorčena nad izborom gosta v oddaji Intervju. To je žalitev za demokracijo, žalitev za dobromisleče ljudi. /.../ Človek ne spoštuje zakonodaje, žali, grozi s smrtjo, se prostaško obnaša, zganja histerijo, trosi laži. Kaj res nimate za povabiti v oddajo nikogar

drugega? Nekoga, ki se iskreno trudi za dobrobit slovenskega človeka, nekoga, ki prispeva za napredek demokracije in vsesplošen napredek Slovenije /.../« (M. P.)

Varuhinja je obe mnenji posredovala avtorici in uredniku oddaje.

Odgovor avtorice – voditeljice intervjuja **Ksenije Horvat**:

»Zahvaljujem se za posredovani mnenji gledalcev in za mnenje urednika oddaje.

Obžalujem, ker so odzivi čustvene narave in polemizirajo z izborom gostujočega v studiu javnega medija zgolj zato, ker se z gostovim javnim delovanjem vsebinsko ne strinjajo. Menim, da to v javnem mediju ne more biti merilo. Narobe je, če izbrani gostje ne zadostujejo strokovnim merilom in zasnovi oddaje (npr. vabila politikovi soprogi, aktualnim politikom in pretendentom na politične položaje, vpletenim v nedokončane sodne postopke itd.).

Izbrani gost je umetnik z respektabilnim opusom in predvsem ugleden predstavnik civilne družbe z nesporno integriteto. Pogovor se je nanašal tudi na njegovo civilnodružbeno aktivacijo, ki je skupaj z doslednostjo, premočrtnostjo in demokratičnostjo ter kljub poskusom demoniziranja nagovorila velik del javnosti, prispevala h krepitvi demokratičnih procesov, in seveda k njegovemu osebnemu ugledu in integriteti. Z demonizacijo imam v mislih dejstvo, da je bil skozi 100 miroljubnih protestnih akcij stalna tarča prostaštva, zmerjanja, blatenja, napadanja drugače mislečih, v čemer so verbalno in drugače sodelovali ali prednjačili tudi nosilci javnih funkcij. Dokazljivo je, da smo največjega prostaštva in seksističnih napadov deležne zlasti novinarka.

Obsodbi slehernega prostaštva se pridružujem, vendar se ne morem strinjati z obsojanjem »sramotilne govornice« dela javnosti, ob hkratnem zatiskanju oči ali legitimiziranju prostaštva političnih vplivnežev, članov vlade in vseh posameznikov, ki imajo možnost govoriti s pozicije moči, tudi v programih javnega medija, s čimer javni medij sodeluje v čaščenju protidemokratičnega in sovražnega diskurza. Res, na petkovih protestih so brali pesmi Svetlane Makarovič, predstavitev prav omenjene njene nove zbirke pa je organiziralo tudi Društvo slovenskih pisateljev. Bi se torej morali odpovedati tudi njihovim nastopom na javni RTV in polemizirati z njimi, ker so to predstavitev organizirali? Menim, da bi odgovor moral biti jasen.«

Odgovor urednika oddaje **Jožeta Možine**:

»Ker si kolegica Ksenija svoj odgovor že v prvem stavku zapeljala v manipulacijo z besedami: »polemizirajo z izborom gostujočega v studiu javnega medija zgolj zato, ker se z gostovim javnim delovanjem vsebinsko ne strinjajo«, prilagam moje izvirno besedilo, tokrat poudarjeno, iz česar se vidi nasprotno.

Spoštovana gospa varuhinja,

'V oddaji intervjuu praviloma nastopajo ugledni gostje z nesporno integriteto. Sam sem izboru Jaše Jenulla nasprotoval - pa ne zaradi njegovega političnega prepričanja ali drugih nazorov (to nikoli ne more biti razlog), ampak izključno zato, ker je bil promotor

doslej v javnosti ne videne in slišane prostaške in sramotilne govornice, ko nas je družina, ki jo je vodil Jenull, tudi mene, poimenovala za svinje, podgane ... in grozila z vzkliki: »Jezik za zobe Možina!«. Ko sem voditeljico Horvatovo na to opozoril je obljubila, da bo problem tega prostaštva v pogovoru odprla.

Sedaj, kot se je izkazalo, pa je sramotilno histerijo sama reševala češ, da je šlo za satiro. Lep napredek v čaščenju nebrzdane primitivnosti do drugače mislečih in nedvomno konkreten prispevek k večji nestrpnosti med nami ter korak k nižanju kulturne ravni in ugleda javne RTV. V tej točki se podobno kot gledalki čutim prizadet tudi sam.

Tudi v nadaljevanju berem balastno vsebino o vsem mogočem, stran od bistva, da le ne bi odgovorili na preprosto vprašanje, ki ga zastavljam znova. Ali je oseba, ki organizira, napove, odpove, pohvali, z dodatno žaljivo vsebino dopolni pri nas še ne slišano javno sramotenje (novinarskega kolega) zgolj zato, ker opravlja svoje delo – primerna za osrednji intervju na TV Slovenija? Gre za ugled medija, gre tudi za kolegialnost, seveda pa predvsem za kulturno raven, ki očino ni več samoumevna. Gre za spodobnost in ne politiko, razen če je sramotenje dobrodošla politika tudi po kriterijih voditeljice. Sam gotovo ne bom vabil v goste nikogar, ki bi sodeloval pri sramotenju kolegice ter grozil in jo psoval s »podgano, svinjo ... jezik za zobe«. Osebe, ki tako početje generirajo ali promovirajo, po kriteriju odgovornega javnega medija gotovo niso primerne za osrednji intervju na javni televiziji.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Kot varuhinja pravic gledalcev zagovarjam stališče, da mora biti javni medij odprt za zelo širok razpon gostov, pri čemer pa se mora zavedati svoje odgovornosti, da tako z izborom kot tudi načinom nagovarjanja gostov pomembno vpliva ne samo na javni diskurz, temveč tudi na širša družbena razmerja. V tej luči je zato primerno, da vsakokratni gost odgovarja tudi na vsa morebitna odprta vprašanja, povezana z njegovim delovanjem.«

Kje je voditeljica Tarče?

Dve gledalki sta opazili (telefonska odziva), da je oddajo Tarča 26. maja namesto Erike Žnidaršič vodila Nataša Markovič. Varuhinja je pojasnila, da je do zamenjave prišlo izjemoma.

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Profesor vejica, portret jezikoslovca dr. Toma Korošča: napačna navedba producenta

Gledalka in bralka **B. H.** iz TV Krpan Laško je opozorila na napačno navedbo producenta v dokumentarnem portretu velikega jezikoslovca Toma Korošča, ki je bil na sporedu 4. junija na TV SLO 2.

»Na vaši spletni strani <https://www.rtv slo.si/kultura/umrl-je-veliki-jezikoslovec-tomo-korosec/629010> ste v prispevku ob smrti jezikoslovca zasl. profesorja, dr. Toma Korošča,

na koncu med drugim povedali tudi, da je pred tremi leti na Televiziji Slovenija nastal njegov filmski portret z naslovom Profesor vejica, ki ga je režiral Bojan Herek. Film ni nastal v produkciji TV SLO (čeprav je pravilno naveden režiser), kar je vidno že iz opisa *trailerja*. Le novinar, ki niti ne pogleda, kaj je objavil, ne pogleda podatkov in napiše nekaj, kar se mu hipoma zazdi ali pa je v to kar prepričan.

Podobno trditev je bilo zaslediti tudi v sobotni info oddaji, kjer ste objavili novico o smrti jezikoslovca, dr. Toma Korošca. Film (Profesor vejica) je nastal v produkciji TV Krpan Laško. Je pa TV SLO kupila pravice predvajanja tega izdelka. V soboto, 4. 6., bo film predvajan še zadnjič iz kvote zakupljenih pravic, kot so obvestili skrbniki pogodbe.

Besedilo na spletni strani boste, upam, popravili. Kako boste pa popravili škodo, ki ste jo povzročili z neresnično objavo? Res ne gre za to, da je nastal film v neki (kot bi rekli v vaši hiši) "vaški" produkciji, pač pa za dejstvo, da si lastite nekaj, kar ni nastalo pri vas. Sploh če ugotovi, da gre za čisto spodoben izdelek, pa še malo več, ki bi ga kar veljalo pripisati osrednji RTV hiši.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»O napaki sem obvestila tudi uredništvo o kulturi, kjer je napaka nastala. Pogledala sem tudi napovednik filma v TV sporedu <https://www.rtv slo.si/tv/spored/tvs2/2022-06-04> in videla, da je tam avtorstvo filma ustrezno označeno.

Tudi sama se vam za napako opravičujem, glede na okoliščine pa vendarle menim, da ni šlo za namerno, temveč za nehoteno napako. Na nek način je to, da so produkcijo »pripisali« TV Slovenija, priznanje vašemu kakovostnemu delu.«

Za nenamerno napako so se opravičili tudi v **Uredništvu za nove medije**:

»Najprej se globoko opravičujemo za storjeno napako, ki se nam je pripetila povsem nenamerno. Besedilo je povzetek televizijskega prispevka z istega dne, kjer se je očitno primerila neljuba napaka in smo se pri navedbi zanašali na to informacijo.

Naj v naš zagovor povem, da napiše novinar v enem dnevu po šest do osem novic, kar mu žal ne omogoča natančnosti pri preverjanju čisto vsega, kot bi si verjetno želel.

Napako smo seveda zdaj takoj odpravili in ustrezno navedli producenta.«

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Se glasbeni gosti ponavljajo?

Gledalka **T. N.** se je pritožila nad domnevno ponavljajočimi se glasbenimi gosti v oddaji Sobotno popoldne, zmotilo jo je, da je že drugič nastopil Hamo:

»Obstajajo tudi drugi glasbeniki v Sloveniji.«

Varuhinja je gledalki posredovala pojasnilo v. d. odgovornega urednika Razvedrilnega programa TV Slovenija **Vanje Vardjana**:

»Nabor gostov v oddaji Sobotno popoldne je res širok (v vsaki oddaji od 6 do 10 različnih gostov). Gostovanje pevca Hamota je povezano z njegovimi aktualnimi dejavnostmi na glasbenem področju ter duetom z voditeljico oddaje.«

Po mnenju **varuhinje** je v. d. odgovornega urednika ustrezno pojasnil izbiro glasbenega gosta. Dodala je še:

»Če boste zaznali, da se isti glasbeni gostje zelo pogosto ponavljajo v istih ali več oddajah, pa kar sporočite in bom podrobneje pogledala oddaje.«

Pesem Evrovizije: pripombi

Dva gledalca sta se odzvala na tekmovanje za Pesem Evrovizije.

»Udeležba Ukrajine na Evroviziji se ne bi smela zgoditi - na to sem sam opozarjal, da bo v tem primeru vpliv politike neverjeten. To se je izkazalo za prav ... Vojna v Ukrajini je preglasila glasbo ... ESC izgublja na celi črti.« (J. J.)

»Svojo kritiko glede izbire, uvrstitve pesmi na EMO sem poslal na več naslovov, med drugim tudi odgovornemu uredniku razvedrilnega programa TVS.

Ne želim si vašega odgovora v stilu, da je šlo vse po protokolu, itd. Najlepši odgovor bo zame in še za marsikoga, če boste ukrepali tako, da se bo kaj premaknilo na bolje. Imam močan občutek, da na RTV-ju gre še samo za vip. Veste, ne zanimajo me ne "levi" in ne "desni", moja kritika leti na ljudi, ki se z našim denarjem obnašajo, kot bi šlo za njihovo privat firmo.« (V. J.)

Varuhinja je slednjemu odgovorila:

»Morda vas bo razveselilo vsaj to, da moj odgovor ne bo, da je šlo vse po protokolu. Tudi člani Komisije za glasbo, ki deluje pri Programskem svetu RTV Slovenija, so namreč ugotovili, da kljub temu, da gre vse po protokolu, to ni dovolj. Zato so skupaj z odgovornim urednikom Razvedrilnega programa in svetovalcem generalnega direktorja za glasbo na več sejah temeljito in kritično analizirali letošnjo Emo, različne načine izbora pesmi, ki zastopa Slovenijo na Evrosongu ter se dogovorili za spremembe za prihodnje leto. Obeti, da se bo kaj premaknilo na bolje, so torej kar dobri.«

Predstavitev dnevnega tiska v oddaji Dobro jutro

Gledalca **M. R.** je zmotilo, da v rubriki dnevnega tiska v okviru oddaje Dobro jutro ne predstavljajo vseh dnevnih časopisov.

»Že pred časom se v oddaji "Dobro jutro" v rubriki dnevnega tiska ni predstavilo nobenega dnevnika vzhodno od Ljubljane. Na to dejstvo sem opozoril takratno

varuhinjo. Po njenem posredovanju je dobila odgovor uredništva, da je to zato, ker fizično ni mogoče pravočasno dostaviti nobenega dnevnika v Ljubljano. Toda glej čudo! Že po nekaj dneh se je med dnevniki pojavil Večer in tako je ostalo do pred nekaj časa. Zanima me, ali je tudi tokrat v ospredju enak problem (fizična dostava) ali pa je v igri kaj drugega. Menim namreč, da je nedopustno, da se iz osrednje Slovenije predstavi tri dnevnike, s Primorske enega, iz preostale polovice Slovenije pa nobenega. Ali se Slovenija res konča na Trojanah?»

Varuhinja je pridobila odgovor urednice oddaje Dobro jutro **Daše Lamut Prosen**:

»Težava z omembo dnevnika Večer pri pregledu dnevnega tiska v oddaji Dobro jutro ostaja še naprej v tem, da dnevnika večinoma ne dostavijo pravočasno v Ljubljano. Torej še zmeraj velja, da fizičnega izvoda Večera zjutraj v uredništvo ne dobimo hkrati z ostalimi časopisi oz. ga dobimo prepozno. Zgodaj zjutraj moramo namreč v uredništvo pregledati vse časopise, jih pripraviti za grafiko, poleg tega pa poskrbimo tudi za finalizacijo ostalih vsebin v oddaji.

Sicer se v uredništvu trudimo v pregled dnevnega tiska umestiti čim več raznolikih časopisov, vendar to ni pravilo, presoditi moramo tudi, katera novica v posameznih časopisih je vredna objave, včasih je lahko tudi več novic iz istega časopisa. Sicer pa je naša stalna gostja v oddaji tudi Damijana Žišt, novinarka Večera, ki vsak torek še posebej temeljito izpostavi enega od primerov iz črne kronike, o katerem piše dnevnik Večer tisti dan. Ob tem bi radi poudarili še, da gledalci, ki spremljajo oddajo Dobro jutro, zagotovo niso v ničemer prikrajšani za vsebine z vzhoda Slovenije, saj kolegi iz regionalnega studia v Mariboru vsak četrtek pripravljajo svojo triurno oddajo, v katero vključujejo tudi regionalne vsebine.«

Varuhinja je ob tem še zapisala:

»Kot varuhinja menim, da je urednica podrobno in izčrpno pojasnila razloge, zakaj vsebine Večera ne predstavijo. Obenem pa razumem vaš pomislek in upravičeno pričakovanje, da se tudi v pregledu tiska pokaže, da Slovenija ni samo Ljubljana. V tem vas popolnoma podpiram, uredništvu bom predlagala, da preveri, ali je možno vsaj na kratko predstaviti vsebino Večera z njegove spletne strani.«

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Poročanje o Olimpijskih igrah gluhih

T. G. iz Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je opozorila na skromno medijsko poročanje o Olimpijskih igrah gluhih, ki so potekale od 1. do 15. maja v Braziliji.

»Oglašam se znova po zaključenem še enem tekmovalnem dnevu na olimpijadi gluhih, ki poteka vse do 15. maja v Braziliji, Saxias do Sul.

Ker je bila včerajšnja novica o osvojeni zlati olimpijski medalji Leje Glojnarich in bronaste Iris Breganski v atletskem mnogoboju izjemno skromno razširjena v medijih, vas o tem

zgodovinskem dogodku v športu gluhih obveščam znova. Upam, da boste prepoznali dosežek in mu namenili mesto v vašem dragocenem mediju.

Vsak dan Slovenci ravno ne osvojimo olimpijske medalje, četudi gre za šport gluhih, je medalja olimpijska, in prav je, da se o tem tudi poroča. Zakon o športu izenačuje vse športnike in olimpijske igre, med katerimi so tudi olimpijske igre gluhih, zato ne razumem, zakaj ni bilo mesta za našo novico v praktično nobenih športnih poročilih, če izvezam 7 sekund v športu ob 13h na TV SLO.«

Varuhinja je odgovorila:

»Vašo pripombo sem posredovala odgovornemu uredniku športnega programa na TV Slovenija in dodala vprašanje, kakšne kriterije imajo glede objavljanja novic z olimpijade gluhih. Ob tem pa me zanima, kako ste zadovoljni z objavljanjem teh vsebin na Radiu Slovenija in na MMC.«

Pritožnica se je že naslednji dan varuhinji odzvala z zahvalo:

»Iskreno se vam zahvaljujem za vaše posredovanje, saj je takoj obrodilo odziv športnega urednika. Smo se dogovorili, da bodo novice umestili tudi v šport, sicer ob koncu, ampak pomembno je, da so objavljene. Jaz sicer vztrajam, da ni bilo lepo, ne pošteno, da v športnih poročilih tisti dan, ko bi lahko, niso poročali ne ob 20h, ne po Odmevih, ampak ta vlak je odpeljal.

Zdaj sem videla, da je tudi MMC objavil novico, tako da ste stvari premaknili, za kar se vam iskreno zahvaljujem.

Radia ne sledim, nikakor ne utegnem, ampak sporočajo iz Slovenije, da so slišali novice, ne vem pa, na katerem radiu.

Hvala za vaše opravljeno delo.«

V. SPLOŠNO

Mnenja o kakovosti TV-programa

Varuhinja je prejela nekaj mnenj in pripomb glede predvajanih programskih vsebin, gledalci so izpostavljali osiromašenost programa javne TV, ponovitve oddaj, kritizirali so spremembe programske sheme. Ob tem so se mnogi spraševali o smiselnosti plačevanja RTV-prispevka.

»V zadnjem času sem zasledila, da non stop ponavljate oddaje, vlečete stare iz arhiva. Želim, da mi odgovorite, vi kot varuhinja, vas to ne skrbi? Ali vsi tiščite glavo v pesek in ne vidite kaj se dogaja z vašo - našo javno televizijo. Večine gledalcev ne zanima politika in razna pričevanja in prepričevanja. Želimo dober in uravnotežen program z dobrimi vsebinami in sposobnimi novinarji. O programu naj odločajo strokovnjaki in ne politiki.«
(A. K.)

Odgovor **varuhinje**:

»Varuhinja ne more obravnavati pavšalnih ocen, lahko pa vam odgovorim, če napišete konkretne pripombe: katere oddaje so po vašem mnenju negledljive in zakaj, katere oddaje so iz arhiva oziroma jih ponavljajo. Podrobneje o priporočilih za podajanje odzivov varuhinji lahko preberete tukaj: <https://www.rtv slo.si/varuh/priporocila-za-podajanje-odzivov/487944>. Na bolj konkretna vprašanja vam bom z veseljem namenila konkretna pojasnila.«

Gledalec **V. Š.** je imel pavšalno mnenje o raznolikosti programov.

»Za moj denar, ki vam ga moram plačevati, pričakujem objektivno in uravnoteženo poročanje tako z leve kot desne strani. V tem oziru močno podpiram morebitni referendum o plačevanju RTV prispevka. Imate lepe oddaje, tako razvedrilne in narodno zabavne, a kaj, ko so vsako leto krajše, z ogromno reklamami, tako kot na komercialnih TV. Mislim, da smo tudi verniki vredni včasih več poročanja ne samo ob Božiču in Veliki noči in še to v večini primerov ne z duhovnega, ampak z materialističnega pristopa k prazniku - hrana, pijača, pa smo končali! Oddaja Obzorja duha je v redu, a poleti in po praznikih se tekom leta veliko oddaj ponavlja!« (**V. Š.**)

Gledalka **T. Š.** se je pritožila nad neuravnoteženostjo programa na RTV Slovenija.

»Ogorčena sem in zgrožena nad tem, kar se že nekaj časa dogaja na RTV Slovenija. Glede na to, da smo vsi državljani republike od rojstva do smrti dolžni plačevati RTV naročnino, bi pričakovala, da bo program uravnotežen za vse, ne glede na barvo ali prepričanje, torej ne zelen, ne rdeč, ne črn ...«

Varuhinja je odgovorila:

»Varuhinja pravic gledalcev lahko presoja odzive gledalcev samo, če se nanašajo na konkretne objavljene vsebine, ne more pa ocenjevati pavšalnih sodb. Lahko pa zavrnem vašo navedbo, da RTV na intervjuje vabi samo skrbno izbrane osebe (iz sobesedila razumem, da imate v mislih »izbrane« samo iz enega političnega tabora. To vsekakor ne drži, gostje nedeljskega intervjuja so svetovnonazorsko zelo različni, prav tako gostje Odmevov in drugih pogovornih oddaj.«

Mnenje glede uravnoteženosti in objektivnosti poročanja novinarjev in voditeljev je izrazilo še nekaj gledalk in gledalcev:

»Ne morem, da bi se ne oglasila, ker sem ob ogledu nekaterih oddaj in prispevkov ogorčena, razočarana in tudi besna. Pravkar zaključena oddaja Utrip (sobota, 7. 5. 2022 ob 19.30) me je ponovno razkačila, podobno kot me je že nekajkrat oddaja Studio City! Te oddaje so popoln odsev nazorskega pogleda novinarja ali voditelja in svetlobna leta daleč od objektivnega poročanja o dogajanju v politiki in družbi preteklem tednu /.../

Povejte mi, kje je kaka objektivna informacija o vsem, kar je naredila Janševa vlada, kje je objektivna ali vsaj obojestranska informacija o pooblastilih vlade, ki je še polno operativna?» (H. K.)

»Že nekaj časa želim izraziti veliko razočaranje nad "mojima TV SLO 1 ali 2". Občutek imam, kot da bi javno TV ugrabile neke temne sile. Nikoli nisem gledala komercialnih TV, to ni bilo zame /.../ A zdaj bomo pa še na javni TV gledali Telenovele (V vrtincu ljubezni). Lepo vas prosim, nehajte s takimi potezami. In to tuje telenovele na nacionalki, dajte raje možnost našim ustvarjalcem, če se že greste take reči in naj to gleda, kdor hoče. /.../ Zelo me motijo tudi nenehne ponovitve nadaljevank, filmov in moti me zadnja leta tudi nenehni kriminalni žanr. A se vam zdi, da je naše življenje samo še kriminal, najbrž ni. Če je film, nadaljevanka kvalitetne vsebine z dobrimi igralci, ne rabimo kar naprej neke umore in njih reševanja gledat. Je veliko materiala v vseh drugih, bolj sprejemljivih, resnično vsakodnevno življenjskih odtenkih našega bivanja. Manjka mi tudi dobrega humorja, saj imamo še veliko odličnih igralcev za take vsebine. /.../ Mlajših niti ne poznam toliko. Res škoda, pa toliko dobrih, tudi drugih vrhunskih slovenskih igralcev imamo pa jih na javni tv skoraj ne vidimo. Res škoda in zelo čudno pa tako majhen prostor, trg imajo za preživetje. /... / Sem med starejšimi in mi javna tv že od nekdanj nekaj pomeni, a če ji ne boste vrnilo ugled, nekoč tej mogočni javni TV, bom tudi jaz (in mnogi drugi razočarani, verjemite mi) iskala vsebine kje drugje.« (M. B.)

»S svojimi ukinitvami oddaj in spremembami sem prenehala biti vaša redna gledalka. Ostal mi je samo še šport, slovenska kronika in vreme ter daljinec.« (J. J.)

»Glede na to, da ukinjate oddajo Studio City, kakor tudi večino oddaj, ki niso po okusu SDS in tako za večino gledalcev (poglejte si rezultat volitev) vaša javna RTV ni več gledljiva, me zanima, če lahko neham plačevati RTV-prispevek.« (A. Š.)

Iz odgovora varuhinje:

»Glede plačevanja RTV prispevka, ki je določen z zakonom, sicer kdo lahko poziva proti njegovemu plačevanju, vendar ga to ne odvezuje plačevanja. Razen posebnih skupin, ki so plačila RTV-prispevka oproščene po zakonu, so ga dolžni plačevati vsi. Podrobnosti o tem najdete tukaj: <https://www.rtvlo.si/rtv/rtv-prispevek>.«

Majice Studio City

Tri pripombe so se nanašale na majice z napisom Studio City, ki so se v nekaterih oddajah pojavile na ekranu.

»V oddaji Tarča so na koncu oddaje s kamero predstavili zaposlenega na RTV z majico, na kateri je pisalo Studio City, prav tako danes v večerni oddaji Dnevnika novinarka nosi pod kostimom majico z napisom Studio City.« (B. L.)

Varuhinja je gledalcu odgovorila, da bo njegov mnenje, skupaj z drugimi na to temo, povzela v poročilu za mesec maj.

»Zanima me, ali vaša voditeljica oddaje o kulturi nima za eno spodobno majico, da dela reklamo g. Štefančiču, ki, kolikor spremljam, ni zaposlen na RTV-ju, RTV pa je zaenkrat še javna hiša, mar ne, in to je naš davkoplačevalski denar.« (D. H.)

Odgovor urednice Uredništva oddaj o kulturi **Zemire A. Pečovnik**:

»Voditeljice Kulture in drugih oddaj kulturne redakcije so nosile majico oddaje Studio City iz solidarnosti do novinarskih kolegov, ki jim je bila oddaja ukinjena.«

»Natančneje pa me zanima, kdo konkretno je poskrbel za garderobo oziroma majico z napisom 'Studio city', ki jo je voditeljica Jasmina Jamnik nosila v oddaji Dnevnik dne 9. 5. 2022 ob 19.00 na 1. programu televizije?

Ker dopuščam možnost, da gre za odločitev voditeljice same, me zanima, ali nošnja (delov) garderobe po lastnem navdihu in izbiri morebiti ne predstavlja kršitve etičnih in poklicnih meril, ko so opredeljena v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija in/ali kršitve delovnih obveznosti?« (J. A.)

Urednik Dnevnika **Boris Lenarčič** je odgovoril:

»Odločitve o nošenju majice z napisom 'Studio City' ni nihče nikomur vsilil, prav tako ni šlo za 'solo akcijo'. S predlogom voditeljice, da obleče majico, sem bil seznanjen in sem se z njim strinjal. Šlo je za izraz solidarnosti z ustvarjalkami in ustvarjalci ene najbolj gledanih in prepoznavnih informativnih oddaj TV, ki je v obliki, kakršno smo poznali, očitno ne bo več. V odjavni špici ni nikoli navedeno, kdo skrbi za garderobo in tako je bilo tudi tokrat. Namige, da je šlo pri tem za kršitve Poklicnih merilih in načelih novinarske etike zavračam, še odločneje pa obtožbe o sodelovanju v nekakšnem političnem boju. Podatki o gledanosti kažejo, da smo z umikom oddaje 'Studio City' v obliki, kot smo jo poznali, v tem terminu izgubili več 10 tisoč gledalcev, s tem pa je nastala programska škoda. In naš namen je bil opozoriti prav na to.«

Iz odgovora voditeljice Dnevnika **Jasmine Jamnik**:

»Uvodoma pojasnujem, da iz pritožbe niti ni razvidno, kršitev katerih poklicnih meril in načel se mi očita, zato se bom, dokler pritožba ne bo ustrezno konkretizirana, do navedb pritožnika opredelila zgolj na splošno.

Nikakor se ne strinjam z navedbo pritožnika, da je (bila) oddaja Studio City del političnega boja pristranskih, levo politično usmerjenih novinarjev RTV Slovenija. Gre za oddajo, ki je bila na sporedu kar 33 let in ki je pravzaprav sama po sebi postavljala standarde novinarskega poročanja ter se ohranjala v času, ko so bile na oblasti različne politične opcije. Z nošenjem povsem estetske majice sem tako na svoj način izrazila slovo od oddaje in njenih ustvarjalcev, kar je bila tudi sama vsebina enega izmed prispevkov v Dnevniku. Pri tem ni šlo za nikakršno izražanje politične pripadnosti niti za kršitev poklicnih meril in načel. Nenazadnje je bila Studiu City istega dne, 9. 5., posvečena tudi posebna izdaja te oddaje – Retrospektiva, v kateri so bili iz arhiva izbrani najbolj odmevni in prelomni trenutki oddaje s kritičnim pogledom na zgodovinske dogodke z druge časovne perspektive.«

Varuhinja je dodala:

»Menim, da sta tako urednik kot voditeljica primerno pojasnila razloge za posebno garderobo oziroma za odstopanje od člena 20 Pravilnika o poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki pravi: 'Nastopajoči v TV-programih RTV Slovenija in tehnične ekipe, ki delajo v javnosti, so dolžni skrbeti za urejen videz. Pri poročanju s formalnih dogodkov (seje, kongresi, razstave) in pri vodenju studijskih oddaj so voditelji in novinarji dolžni nositi formalna oblačila. Pri poročanju s terena ali kriznih žarišč ne veljajo tako stroga pravila oblačenja. Nastopajoči v drugih oddajah so oblečeni v skladu z zasnovo oddaje.'«

Ni šlo torej za nedovoljen osebni navdih, temveč za utemeljen odmik od standardov.«

Kdaj je nastal film?

Gledalca **B. P.** je zmotilo, da je pri predvajanju dokumentarne oddaje samo v odjavni špici navedeno leto produkcije in da ni bilo nikjer napisano, ali gre za prvo predvajanje ali za ponovitev.

»Gre za dokumentarno serijo z naslovom Jugoslovanske tajne službe, katere prvi del je bil predvajan 4. aprila 2022. Nikjer, ampak prav res nikjer – razen na koncu odjavne špice vsakega od delov – pa ni omenjeno, da je serija stara deset let – prvokrat je bila predvajana aprila 2012! Prav tako nikjer ne piše, ali gre letos za prvo predvajanje te serije na TVS ali za ponovitev.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Serija Jugoslovanske tajne službe je v Sloveniji predvajana prvič. Podatek o nastanku je, kot ste opazili že sami, v odjavni špici.«

Pohvale

Gledalka **Z. G.** je pohvalila oddajo Vojna in glasba.

»Ker nimam Facebooka in ne morem priti do gospe Darje Korez Korenčan, bi rada prek vas pohvalila oddajo Vojna in glasba. Pri takih prispevkih mi je žal, da imam zamik samo za en teden.«

Varuhinja se je zahvalila za pohvalo, jo posredovala avtorici oddaje, gledalki pa odgovorila:

»Če imate dostop do interneta ali pametno TV, si na povezavi <https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/174874803?s=tv> oddajo lahko kadarkoli ponovno ogledate. Na portalu rtvslo.si so vam vedno na razpolago tudi vse druge oddaje RTV Slovenija.«

Gledalec **K. E.** pa je pohvalil oddajo Ambienti:

»Rad bi pohvalil TV-oddajo Ambienti. Oddajo spremljam že dlje časa. Verjamem, da ta oddaja pomembno vpliva na dvig kriterijev kakovosti oblikovanja in izvedbe na področju stanovanjske arhitekture v Sloveniji. Oddaja je lep primer, ko nacionalna televizija opravlja pomembno poslanstvo v smislu osveščanja in izobraževanja, ki ni povezano s tekmovanjem za gledanost s komercialnimi televizijami.«

RADIO SLOVENIJA

I. VAL 202

Vsebina oddaje Petkova centrifuga

Poslušalka je bila kritična do izbora dogodkov tedna v oddaji Petkova centrifuga, predvajane 6. maja na Valu 202:

»Zakaj ni "objektivno" in "neodvisno" spustil v eter tudi izjavo MS o "j***** (redakcija pisarne varuhinje) več nas je kot njih", kar ni nič drugega kot grožnja novinarskim kolegom, da ne govorim o kulturi govora, sploh, ker gre za velikega intelektualca, ampak pristranskega.« (**B. F.**)

Iz **Pisarne varuhinje** so poslušalki odgovorili:

»Pojasnjujemo, da je Petkova centrifuga žanrsko komentiran pregled tedna, avtor oddaje pa, kot je zapisano tudi v spletnem opisu oddaje, po lastni presoji izbere in komentira dogodke tedna.«

Glasba

Poslušalec **K. E.** se je pritožil nad glasbo, predvajano na Valu 202:

»Imam pritožbo, vezano na glasbo na Valu 202. Val 202 spremljam že od samega začetka. Takrat je bil Val pomembna pozitivna sprememba na radijski sceni. Tudi glasba na VAL-u je bila nekoč bolj raznolika, bolj kvalitetna in je zajemala mnogo širši geografski spekter kot danes.

Glasba na Valu 202 je zdaj v glavnem srednje kakovostna slovenska glasba, ki se ne more primerjati z glasbo iz sedemdesetih (avtorji glasbe in besedil Sepe, Velkavrh, Budau, Privšek, skupine Pepel in Kri, izvajalci Pinterič, Haberl, Ropret, Pestner, Sepe, Držaj, Viler, Mojzer ...). /.../ Med tujo glasbo prevladujejo angleška besedila. Malo je tudi hrvaških in srbskih, tu in tam še kaj italijanskega in francoskega. Glasbe (pop, rock, šanson) iz drugih evropskih držav, iz španskega govornega področja, iz Azije, iz Afrike pa kot da ne obstaja! Glede na to, da VAL 202 ni komercialna radijska postaja, bi si kvalitetna glasba iz vsega sveta zaslužila svoj prostor na Valu 202!«

Iz odgovora **Pisarne varuhinje**:

»Uvodoma pojasnujemo, da se glasbeni okusi občinstva razlikujejo, kar potrjujejo tudi odzivi, ki jih prejemamo v varuhovi pisarni. Razprava o tem, katere glasbe je v programih preveč, katere premalo, poteka neprestano. Varuhinja v njej ne more sodelovati, saj nima pristojnosti glede programske sheme, prav tako tudi ne strokovnih kompetenc in ustreznega glasbenega znanja, poskrbi pa, da so uredniki seznanjeni s pričakovanji in mnenji občinstva. Vaše mnenje bo predstavila tudi na naslednji seji komisije za glasbo, ki je pristojna za takšne razprave.

Dodajamo, da je izbor glasbe na posameznem radijskem programu povezan s tem, kako je določen program profiliran. Radio Slovenija ima namreč več radijskih programov, od tega so trije nacionalni.

Vodstvo Radia Slovenija je lani za Programski svet RTV Slovenija pripravilo analizo glasbenih programov Radia Slovenija. Tam je pojasnjeno, da je bil Val 202 pred skoraj 50-imi leti ustanovljen, da bi prevzel predvsem nalogo bolj sproščenejšega programa, ki bo predstavljal sodobno popularno glasbeno produkcijo, kar je še danes njegova osrednja usmeritev: »Tako danes nagovarja predvsem aktivno srednjo generacijo poslušalcev, obenem pa mora pritegniti mlajše in nove generacije poslušalcev.

Osnova glasbenega izbora je sredinski pop-rok in najboljše znotraj vseh popularnih zvrsti. Prav tako je pozoren na glasbo z žanrskih robov, alternativne glasbene smernice in ustvarjanje, ki pa ga predstavlja po večini v tematiziranih oddajah.«

Kot rečeno, ima Radio Slovenija več programov z različnimi glasbenimi podobami. Ker omenjate svetovno glasbo, bi vas mogoče zanimalo, da na Prvem pripravljajo oddajo Etnofonija o glasbah svetov, v glasbeno ponudbo vključujejo tudi šanson.

Glede predvajanja slovenske glasbe je delež slovenske glasbe v programih Radia Slovenija, glede na analizo, približno 44-odstoten, giblje se od 40 do 56 odstotkov, odvisno od programa. Zakonska obveza predvajanja slovenske glasbe je 40 odstotkov za vse nacionalne programe, na Prvem programu je bil v letu 2020 ta delež 52,62-odstoten, na Valu 202 več kot 40-odstoten, na Arsu pa 40-odstoten. Ob tem so na Valu 202

slovenske skladbe redno med največkrat predvajanimi, v njihovih programih redno slišite tudi nadarjene mlade slovenske ustvarjalce. Tudi Prvi daje velik poudarek slovenski glasbi.«

Očitek rusofilnosti oddaji o upravljanju kmetijske mehanizacije

Poslušalec **J. H.** je na varuhinjo naslovil pripombo glede vsebine oddaje *Od bita do bita* 19. maja na Valu 202.

»V oddaji se stalno zavaja, da so v Ukrajini ruske sile oziroma ruska vojska zasegle kmetijsko mehanizacijo. V bistvu pa, če bi vaša novinarja opravila osnovna poizvedovanja, je šlo za čisto preprosto krajo. Čečenske enote so gladko okradle trgovca s kmetijsko mehanizacijo, traktorji, proizvajalca John Deere. Vaša novinarja nista niti enkrat omenila, da je šlo za krajo, še več, z gostom so zagovarjali tezo, da ni prav, da je proizvajalec daljinsko blokiral delovanje kmetijskih strojev. Gre za čisto rusofilno poročanje, v nasprotju z dejstvi in resnico.«

Varuhinja je posredovala odgovor **Luke Hvalca**, urednika dnevno aktualnega uredništva:

»Epizoda oddaje in podkasta *Odbita do bita* (19. 5. 2022) je bila posvečena varnostnim vprašanjem in vplivu korporacij, ki lahko na daljavo obvladujejo tudi kmetijsko mehanizacijo. Kot kaže konkretni primer, lahko določeno podjetje na daljavo »ugasne« vse stroje svoje znamke. To lahko naredijo tudi hekerji z vdorom v sisteme podjetja. Razprava s strokovnjakom ni imela nikakršnega političnega predznaka, šlo je za strokovno debato na polju varnosti, nadzora, sedanosti in prihodnosti upravljanja na daljavo. Novinarja sta v pripravi na oddajo preverila številne vire, ki omenjajo tudi zaseg kmetijske mehanizacije, mogoče je tudi razumevanje v smeri zasega, izklopa, onemogočenja, tudi kraje. A to ne spremeni dejstva, da je mehanizacija prešla v roke ruskih sil in da je proizvajalec nato na daljavo izklopil naprave. In slednje je bilo, kot zapisano, osrednja poanta pogovora. Zato menim, da v oddaji nikakor ne gre za potvarjanje dejstev, niti za ideološko ali politično motivirano razpravo.«

Odgovor **varuhinje**:

»Menim, da je pojasnilo urednika povsem korektno in pravilno. Oddajo sem večkrat poslušala in ugotovila, da je bil 'zaseg' traktorjev le izhodišče oddaje. Res je sicer, šlo je za to, da so Rusi oziroma Čečeni odpeljali, torej ukradli traktorje na območju Ukrajine. Če bi bila to tema oddaje, bi bila to napaka. Vendar je bilo težišče povsem drugje – na zelo zaskrbljujoči odvisnosti sodobne družbe in nas v njej od podjetij, ki 'na daljavo' uravnavajo delovanje skoraj vseh naprav, ki jih uporabljamo. Med njimi so tudi veliki traktorji podjetja John Deere, ki so bili izhodišče pogovora. Gost oddaje, strokovnjak za programiranje, je ob tem opozoril, da bi lahko, če bi nekdo vdrl v sistem teh traktorjev, v trenutku po svetu obstalo na sto tisoče velikih traktorjev, kar bi zelo zmanjšalo pridelavo hrane in močno ogrozilo našo prehransko varnost, česar se premalo zavedamo. Oddaja je bila zato ne samo zanimiva za poslušalce, ki jih zanimajo tehnične oziroma »bit« novosti, temveč je odprla res pomembna družbena vprašanja, kar je tudi poslanstvo javnega radia.

Tudi vaš očitek, da je šlo za rusofilno poročanje, ne drži. Z izjemo začetnega zdrsa, ko je voditeljica rekla, da so 'brali o zasegu traktorjev', ne pa o kraji, sta voditelja v nadaljevanju, kolikor se je oddaja sploh dotaknila vojne in Ukrajine, izkazovala, da je v tej vojni Rusija agresor in Ukrajina napadena stran. To lahko sklepamo tudi iz dveh navedb: da bi se proizvajalec ob izklopu naprav lahko skliceval, da je zdaj 'na strani pravičnosti' (torej Ukrajine, ker je izklopil naprave Rusom) in 'Ob tej novici smo rekli: juhu, ena nič za Ukrajino'. Drugih navedb, povezanih z vojno, v oddaji ni bilo.

Menim torej, da v oddaji nikakor ni šlo za potvarjanje dejstev, temveč da je oddaja korektno in skladno z vsemi poklicnimi merili in načeli novinarske etike odprla res zelo perečo in spregledano temo, ki je vredna še kakšne oddaje.

Zato upam, da ostanete še naprej pozoren in reden poslušalec Vala 202 in drugih programov RTV Slovenija.«

Pohvala

Poslušalka **N. J.** je pohvalila oddajo Vroči mikrofoni, ki je bila na sporedu 17. maja, še posebej gosta oddaje dr. Gregorja Starca.

»Spoštovani, poslušam tale prispevek. Globoko me je ganil, kot mamu, kot zaposleno v zavodu za otroke s posebnimi potrebami. Hvala vam za osebni pogum dr. Gregor Starc, da ste se izpostavili in kritično opozarjate na posledice pomanjkanja gibanja znotraj epidemije in po epidemiji. Jasno in razumljivo ste razložili kritično pomanjkanje gibanja pri mladih. Kar vidim tudi sama pri otrocih. Razgrnili ste pretresljive podatke in jih odlično razložili javnosti. Hvala vam, ker dvigujete glas za naše otroke in vse dobro.«

Varuhinja se je poslušalki zahvalila za njen zahvalo in ji odpisala:

»Z veseljem sem jo posredovala Uredništvu Vala 202 in verjamem, da jim bo tudi spodbuda za kakšno podobno oddajo.«

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Sme novinar napovedati razplet?

Bralcu in poslušalcu **G. V.** se zdi nedopustno, da novinarji na spletni strani rvslo.si in v Drugi jutranji kroniki (oboje se nanaša na zapis oz. prispevek z dne 18. 5.), napovedujejo, kako se bo razpletel določen parlamentarni postopek.

»Nedopustno je, da novinarji vnaprej pišejo, kaj bo verjetno zavrnjeno – npr. SDS-ov predlog zakona o RTV - in s tem tako pritiskajo na parlament in širijo ter plasirajo novice javnosti. Enako so govorili že ob sedmih zjutraj na Valu 202!«

Odgovor Pisarne varuhinje:

»Pojasnjujemo, da v skladu s Poklicnimi merili novinar sme izreči poklicno ali novinarsko sodbo, ki temelji na relevantnih dejstvih. To se od novinarjev tudi pričakuje: da na podlagi akumuliranega znanja analizirajo dogodke, napovedujejo možne razplete, zaplete, pojasnjujejo ozadja in posledice določenih dogodkov, zakonodajnih procesov, sprejete zakonodaje itd. Tudi zato je novinarsko delo zahtevno in odgovorno. Ob napovedovanju izidov določenih parlamentarnih postopkov novinarji te napovedo glede na to, kako so se iztekli podobni postopki v preteklosti, glede na razmerje moči v parlamentu in glede na možna odstopanja od običajnega parlamentarnega postopka.

Novice se na spletnem mestu rtv slo.si dopolnjujejo glede na dnevno dogajanje in nova znana dejstva, prav tako poročanje dopolnjujejo v informativnih vsebinah Radia Slovenija.«

O postu pa nič

Bralec **D. V.** se je aprila (takrat je njegova pripomba pomotoma izpadla iz poročila) pritožil, češ da uredništvo MMC ob začetku 40-dnevnega posta ni objavilo ničesar na to temo. Meni, da uredništvo neenakopravno obravnava kristjane in pripadnike drugih verskih skupnosti.

»Ker bi naj 'javna' RTV Slovenija spoštovala in služila interesom vseh državljanov in državljanov Slovenije, javno sprašujemo odgovorne in dežurne na uredništvu MMC-ja; kako to, da na Slovenija ni objavljeno niti besedice, kaj šele korektnega prispevka, da danes katoličani v Sloveniji in po vsem svetu pričenjamo 40 dnevni postni čas. /.../ MMC RTVS je lani 12. aprila zjutraj ob 7.22 uri objavil prispevek, da 'za muslimane se začne postni mesec ramazan. Ne oporekamo te lanske objave, prav je, da spoštujemo naše sodržavljanke in sodržavljane, ki se prištevajo in imajo pravico javno izražati svoje versko prepričanje, spoštujemo in čestitajmo našim sestram in bratom muslimanom za njihove praznike. In prav je, da ste lani in vedno izkazali pozornost islamskim praznikom in njihovem verovanju.

Poznavajoč izkušnje iz zadnjih let, kako ste posamezniki na MMC-ju obravnavali katoliške kristjane /.../ prepoznavamo v današnji ignoranci, da za MMC RTVS začetek posta na svetu več kot milijarde in pol ljudi, v Sloveniji pa več kot polovica državljanov in državljanov, ni novica, vredna objave..«

Oznaka ukrajinskega bataljona Azov

Dva bralca je zmotila označba ukrajinskega bataljona Azov v nekaterih člankih na rtv slo.si.

»Prosil bi da si ogledate in izrečete svoje mnenje o tem članku, ter po potrebi ukrepate: <https://www.rtv slo.si/svet/evropa/vojasko-civilna-uprava-ukrajinske-pokrajine-herson-poziva-k-prikljucitvi-rusiji/626935>.

Konkretno (poudarek je moj): "Del skupine je tudi soproga enega od vodij ***neonacističnega*** bataljona Azov.« (J. P.)

»15. maja je bil objavljen članek z naslovom "Zelenski namerava gostiti Evrovizijo v Mariupolju. EBU izjemoma dopustil politične izjave.", pod katerim je bila podpisana K. S. Članek komentira doživljanje zmage Ukrajine na Evroviziji. Ob tem je bilo omenjeno, da so se izvajalcu zmagovalne skladbe zahvalili borci bataljona Azov. Moteč je bil opis bataljona, saj je skrajno pristranski in v kontekstu Evrosonga nepotreben.

<https://www.rtvsl.si/zabava-in-slog/glasba/ema/zelenski-namerava-gostiti-evrovizijo-v-mariupolju-ebu-izjemoma-dopustil-politice-izjave/627446>

"Kalushu so se nemudoma zahvalili borci zloglasnega skrajno desnega bataljona Azov, ki se predstavlja z neonacistično simboliko, in ki vztraja v skupini zadnjih borcev v elektrarni."

Zraven tega članka je kot "Sorodna novica" naveden še članek avtorice Kaje Sajovic z naslovom "Bataljon Azov: Od neonacistične milice do odreda ukrajinske vojske", ki je prav tako sporen sam po sebi in se ga po družabnih omrežjih redno deli z namenom opravičevanja ruskega nasilja. Menim, da to ni sorodna novica tej, ki govori o Evroviziji.

<https://www.rtvsl.si/svet/evropa/bataljon-azov-od-neonacisticne-milice-do-odreda-ukrajinske-vojske/615516>

17. maja je bil objavljen članek z naslovom "Vodja ruskega parlamenta proti izmenjavi vseh ukrajinskih ujetnikov iz Mariupolja" s podpisoma G. V. in B. V.. Tudi tukaj se je pojavil zelo podoben opis.

<https://www.rtvsl.si/svet/evropa/vodja-ruskega-parlamenta-proti-izmenjavi-vseh-ukrajinskih-ujetnikov-iz-mariupolja/627618>

"Ukrajinski ultranacionalistični bataljon Azov, katerega številni pripadniki so odkriti neonacisti, ki je vodil obrambo pristaniškega mesta Mariupolj, je objavil videoposnetke iz jeklarne, na katerih so zatrjevali, da so tam ujeti vojaki umirali zaradi ran."

V obeh člankih (dejansko bi se jih lahko našlo še več) so navedbe podane kot golo dejstvo, kar pa ne drži. Gre le za ruska stališča, ki so izrabljena za opravičevanje nasilja v Mariupolju in širše v Ukrajini. Naj dodam še drug pogled na bataljon Azov, ki ga je objavil Center civilnih svoboščin iz Ukrajine.

<https://ccl.org.ua/en/claims/euromaidan-sos-honest-answers-to-the-most-common-questions-about-azov-in-the-west/>

Ker gre za javni medij, menim, da bi morali težiti k najvišjim standardom korektnosti in da se takšne navedbe brez podajanja virov ali brez zapisovanja znotraj narekovajev, ne bi smele pojavljati.« (G. K.)

Varuhinja je pripombi posredovala v. d. odgovornega urednika Uredništva za nove medije **Igorju Pirkoviču**, ki je odgovoril, da je že sam sprožil to vprašanje v uredništvu z naslednjim pozivom:

»Je pridevnik "neonacističen" za označbo bataljona Azov v spodnjem kontekstu ustrezen? Je to norma za označevanje tega bataljona? Ne bi sam sodil, vi ste strokovnjakinja. Predvidevam pa, sodeč po zapisanem v članku, da gre za zloglasni

bataljon, ki bi ga bilo potrebno uničiti in postaviti na spisek terorističnih organizacij kot npr. Hamas. Očitno zahodne države podpirajo neonacizem??? Lahko zanetimo hud incident. Kaj menite? Pišemo ob navedbi Hamas, da gre za teroristično organizacijo? To so resne stvari in MMC je resen medij. Preveril sem na CNN in BBC, pa tudi pri ostalih člankih. Razen pri enem avtorju, se to ne dogaja. Bil sem pri ukrajinskem veleposlaniku in se je seveda zgrozil ob takšnem pisanju. Seznanil me je z dejstvi. Samo pojasnilo, prosim. Seveda bom po potrebi poiskal še druga kompetentna mnenja. Hvala.«

Ena od urednic mu je odgovorila:

»Od nastanka Azova leta 2014 so vsi relevantni svetovni mediji problematizirali neonacistična in ksenofobna prepričanja pripadnikov Azova, ki jih nekateri kažejo z nošnjo neonacističnih simbolov. O njihovi neonacistični ideologiji so med drugim poročali Deutsche Welle, CNN in Independent.

<https://edition.cnn.com/2022/03/29/europe/ukraine-azov-movement-far-right-intl-cmd/index.html>

<https://www.dw.com/en/the-azov-battalion-extremists-defending-mariupol/a-61151151>

<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-azov-battalion-mariupol-neo-nazis-b2043022.html>

<https://www.reuters.com/world/europe/azov-fighter-video-overshadows-zelenskis-address-greek-lawmakers-2022-04-07/>

Različne oznake so se v dveh mesecih, odkar vojna traja, relativizirale, pričakovano pa je, da bo ukrajinska stran znikala to oznako.«

Varuhinja je dodala:

»Menim, da sta se namen delovanja in vloga tega bataljona v času ruskega napada spremenila, zato v nekaterih članki na MMC morda ne sledijo tem spremembam. V kolikor še opazate hujše nedoslednosti, se ponovno oglasite s konkretnimi pripombami.«

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Komentiranje na spletnem mestu rvslo.si

Varuhinja je prejela 11 odzivov, povezanih s komentiranjem na spletnem mestu rvslo.si. Komentatorji so se večinoma pritoževali, ker so bili njihovi komentarji izbrisani oziroma onemogočeni. Pritožnike je po pojasnilo napotila na moderatorje komentiranja.

Glede na mesečno relativno veliko število pripomb pritožnikov glede brisanja/onemogočenja komentarjev in spoznanju, da moderatorji opravljajo zahtevno delo, je **varuhinja** vodji administratorjev MMC izrekla pohvalo za njegovo delo. Ob tem je še zapisala:

»Zelo verjetno je kaka pripomba komentatorjev upravičena, verjetno kak neprimeren komentar spregledate, verjetno tudi kakšnega po krivici zbrišete ... Toda ne glede na to imajo uporabniki spletne strani rtvslo.si možnost, da oddajajo ali prebirajo zanimiva in tehtna mnenja, ki so z vašim moderiranjem bolj ali manj v mejah dostojne in vsebinske komunikacije. Možnosti takšnega komentiranja in varovanja pred žaljivimi in neprimernimi komentarji ni povsod.«

Vodja administratorjev MMC **Miloš Brkić** se je na pohvalo varuhinje odzval:

»Zahvaljujem se vam za te besede. Kot ste opazili, nam večino pritožb pošljejo uporabniki, ki se sprašujejo, zakaj smo jim določeno vsebino umaknili. Manjši delež se nanaša na morebitne neprimerne vsebine, ki bi jih objavili drugi. Prav tako velik del komentarjev, po katerih uporabniki sprašujejo, niti ni bil objavljen na portalu, saj imamo veliko novic v načinu predmoderacije (komentarji se pred objavo pregledujejo). Tako da marsikatera citirana vsebina v teh pritožbah in poizvedbah je bila vidna samo moderatorju.

Umaknemo minimalni delež uporabniških vsebin (vprašljivih ali kako drugače neprimernih je manj kot odstotek) glede na celoto objavljenih, vseeno pa se je nemogoče izogniti rednim poizvedbam, vprašanjem in pritožbam.

Za kontekst: letno je na portalu objavljenih približno milijon (1.000.000) komentarjev, trenutno številka skupno objavljenih presega 14 milijonov. Tako da smo, poleg 24ur.com, portal z največ aktivnimi uporabniki. Po standardu komunikacije in kakovosti uporabniških vsebin pa poskušamo biti vedno prvi. Prav tako se trudimo imeti spoštljivo in korektno komunikacijo z našimi uporabniki, saj dolgoročno je to najboljši pristop za dvig kvalitete uporabniških vsebin.

Vaše mnenje si vedno tudi preberemo in ga vključimo v nadaljnjo obravnavo spletnih vsebin uporabnikov.«

Sicer pa se je ena pripomba nanašala tudi na pomisleke glede vrstnega reda komentarjev, objavljenih na strani rtvslo.si:

»Na vas se obračam, ker sem zasledil na forumu MMCja, da je komentar enega od uporabnikov minuto po objavi prišel na sam vrh komentarjev, čeprav je to praktično nemogoče, tudi ker komentar pred njim in za njim niso še dobili všečkov. Imam tudi časovne zajeme zaslona ki potrjuje moje navedbe.« (R.)

V **Pisarni varuhinje** so za pojasnilo glede razvrščanja komentarjev obrnili na **vodjo administratorjev**, ki je med drugim odgovoril:

»Komentarji so privzeto razporejeni glede na "všečke" (komentar, ki jih ima največ, je na vrhu prikazanih). Uporabniki pa si lahko nastavijo tudi časovno razporeditev (novejši ali starejši komentarji prej).«

III. STORITVE

Odstranitev oddaje iz arhiva

Gospa **S. S.** se je obrnila na varuhinjo s prošnjo po odstranitvi ene od oddaj Zvezdana iz arhiva zaradi zaščite zasebnosti.

»Pred leti sem s svojo zgodbo nastopila v oddaji Zvezdana. Zanima me, ali je možno, da se oddaja odstrani iz arhiva?«

Iz **Pravne pisarne** so varuhinjo obvestili, da je RTV po Zakonu o RTV Slovenija zavezana arhivirati vsa produkcija in da zahteva ni upravičena:

»Posameznik lahko zahteva izbris osebnih podatkov na podlagi 17. člena Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov (GDPR). Upravljalca mora, ob izpolnjevanju pogojev, podatke izbrisati brez nepotrebnega odlašanja. Navedeni člen uredbe pa določa tudi izjemo – da se izbriše ne more zahtevati, če so bili podatki objavljeni pri uresničevanju pravice do svobode izražanja in obveščanja (prva alineja tretjega odstavka 17. člena Splošne uredbe). RTV je poleg navedenega dolžna programsko produkcijo, ki jo ustvari v okviru javne službe, arhivirati (prvi odstavek 6. člena ZRTVS-1) in dostop do arhiva zagotoviti čim širšemu krogu posameznikov (7. člen ZRTVS-1).

Varuhinja je med drugim dodala:

»Iz navedenega ugotavljam, da odstranitev oddaje iz arhiva, žal, ni možna. Glede na to, da gre za že kar precej staro oddajo, predvidevam, da tega arhiva ne gleda praktično nihče – razen verjetno vas, ki za to oddajo veste.«

Nagradna križanka: kaj pa nagrada?

Nagrajenko spletne križanke **B. Ž.** je zanimalo, kdaj bo dobila nagrado.

»Od sporočila 12. 4. o prejeti nagradi, na katero sem odgovorila takoj in poslala zahtevane podatke, je minilo že skoraj mesec dni, nagrade pa doslej še nisem prejela.«

Odgovor **Pisarne varuhinje**:

»Kot so nam sporočili iz Uredništva za nove medije, je prišlo do zakasnitve pri pošiljanju vaše nagrade zaradi daljše odsotnosti sodelavke v uredništvu. Zagotovili so nam, da so vas o tem že obvestili in da je nagrada na poti k vam.«

Gospa je nato nagrado res sprejela, vendar je bila ta drugačna od obljubljene, zato se je ponovno obrnila na **varuhinjo**, ki je odpisala:

»V pristojni službi so pojasnili, da je ravno v času, ko ste bili vi na vrsti za pošiljanje daril, teh žal zmanjkalo. Zato bodo tudi spremenili besedilo nagradne igre. Kljub temu, so še dodali, vam bodo obljubljeni nagrado poslali takoj, ko bo izdelek na voljo.

Vsekakor pa ravnanje RTV Slovenija do vas ni bilo dovolj spoštljivo. Ne glede na to, da se je na kupu znašlo več neprijetnih okoliščin, je zato vaše razočaranje upravičeno. Kljub

temu upam, da se ne boste odrekli drugim nagradnim igram in sodelovanju z RTV Slovenija. Morda se tam vtis popravi.«

RTV SLOVENIJA

I. TEHNIČNE ZADEVE

Izpadi oddajanja radijskih programov prek oddajnika Tinjan

Poslušalca **M. R.** motijo pogosti izpadi radijskih programov, ki jih sprejema prek oddajnika Tinjan:

»Tolikokrat kot imate izpade oddajanja radijskih programov prek oddajnika Tinjan, je pa že malo preveč. Pred leti tega nismo opazili, zadnja leta je pa to stalnica. Je to kaj povezano s politiko, vašim tehničnim znanjem, nimate rezervnega napajanja ...?«

Iz **OE Oddajniki in zveze** so varuhinji posredovali komunikacijo z gospodom, ki je bil večkrat seznanjen, da stanje oddajnikov lahko spremlja na spletni strani: <https://www.rtv slo.si/oz>, kjer je razvidno, za kakšen vzrok gre pri izpadu. **Varuhinja** je poslušalcu dodatno odgovorila:

»Kot so me seznanili iz enote Oddajniki in zveze, so v veliki večini vzrok za izpade vzdrževalna dela na elektro omrežju. Ob vsakem izpadu lahko tudi preverite vzrok izpada na spletni strani <https://www.rtv slo.si/oz>

Če bo teh izpadov res veliko, pa se ponovno oglašite s seznamom izpadov in bomo preverili, kaj se da ukreniti.«

Neustrezen DVB-T signal z oddajniškega omrežja

Gledalec **A. K.** se je pritožil zaradi zelo slabega DVB-T signala. Varuhinja je njegovo pritožbo posredovala enoti Oddajniki in zveze, od koder je samostojna strokovna sodelavka specialistka **Sabina Muratović** odgovorila:

»Gledalcu **A. K.** RTV Slovenija ne more zagotoviti ustreznega DVB-T signala z oddajniškega omrežja. Razlog za to je bila odstranitev SD vsebin nacionalnih programov iz multipleksa C januarja letos. Gledalec je ostal brez sprejema, ki že prej ni bil stabilen, saj je na omenjenem področju signala multipleksa A še manj. Služba za obračun RTV-prispevka ga je že oprostila plačevanja RTV-prispevka, ker tehničnih pogojev za sprejem v skladu z 31. členom ZRTVS-1 nima zagotovljenih. Ključno za naš položaj pa je, da rešitev za tega gospoda obstaja. Rešitev za stabilen sprejem RTV programov je namreč namestitev satelitske opreme, vendar jo gledalec **A. K.** stalno zavrača. Zahteva pa, da mu omogočimo sprejem nacionalnih TV programov prek klasične antene, čemur pa RTV Slovenija seveda ne more ugoditi.«

Varuhinja je gledalcu poslala pisni odgovor pristojne službe in dodala:

»Pristojna služba je ustrezno pojasnila vaš položaj in vam tudi ponudila pomoč. Menim, da bi se z rešitvijo, kot jo predlagajo, vaša težava lahko rešila. Če želite, vam lahko pomagam pri nadaljnjih pogovorih z RTV, seveda v smeri, kot jo predlagajo.«

II. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Kje so podnapisi za gluhe in naglušne?

Varuhinja je prejela več pritožb, češ da so pri nekaterih televizijskih vsebinah umanjkali podnapisi za gluhe in naglušne. Gledalka **M. B.** je pri ogledu filma Vzporedni mehanizem globoke države pogrešala podnapise za gluhe in naglušne.

»Pišem s ponovno prošnjo za dodajanje podnapisov pri dokumentarni oddaji z naslovom "Vzporedni mehanizmi globoke države" na sledeči spletni povezavi: <https://365.rtv slo.si/arhiv/dokumentarni-filmi-in-oddaje-informativni-program/174869755psia>.

Res sem hvaležna za vašo pomoč in upam, da bodo podnapisi objavljeni v kratkem.«

Varuhinja je odgovorila:

»Vašo pripombo sem posredovala pristojnim službam za podnaslavljanje in dobila odgovor, da so bili podnapisi dodani včeraj. Ob premiernem predvajanju pa oddaje žal niso mogli podnasloviti, ker predhodno ni bil dostopen posnetek oddaje.

Oddaja s podnapisi za gluhe in naglušne je dostopna tukaj: <https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/174869755?s=tv.>«

Gledalka **N. S.** je sporočila, da oddaja Infodrom ni imela podnapisov in prosila za pojasnilo.

»Moja hči vsako soboto rada spremlja oddajo Infodrom. Preteklo soboto dopoldne je hotela gledati ponovitev, pa ta ni imela podnapisov, ker ima okvaro sluha ji to veliko pomeni. Bo to sedaj stalnica?«

Varuhinja je pridobila naslednje pojasnilo:

»Kot so mi pojasnili pristojni za podnapise, je šlo za enkratni dogodek – zaradi preobremenjenosti delavke z drugim delom podnapisov za ponovitev ni uspela pripraviti. Zagotovili pa so, da je šlo za izjemo, ne za stalnico, tako da upam, da lahko v prihodnje vedno pričakujete podnapise.

Tudi zadnja oddaja Infodrom je zdaj že na voljo s podnapisi na: <https://365.rtv slo.si/arhiv/infodrom/174875991>. Vključi se jih s pritiskom na tipko: [=]«

Gledalka **M. Z.** se je pritožila nad kakovostjo podnapisov v seriji Trigrad v in hkrati vprašala, zakaj jih trenutno ni.

»Zanima me, zakaj Trigrad nadaljevanka nima več podnapisov, čeprav moram povedati, da so bili že prej milo rečeno nemogoči (škripanje vrat, zvok odpiranja, zvok vode ...), kakor da so tisti, ki slabo slišijo ali imajo slušne aparate, tudi slepi in ne vidijo, da se npr. vrata odpirajo, ampak podnapisi so vsaj bili, zdaj pa jih ni.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Kot je pojasnil vodja MMC, se je včeraj pripetila človeška napaka in se podnapisi niso naložili v arhiv, posledično se podnapisi niso predvajali. Bodo v ponovitvi, na spletu pa so že naloženi: <https://365.rtv slo.si/arhiv/trigrad/174874399>.«

Zakaj ni bilo zvočnih podnapisov?

Gledalka **D. P.** se je pritožila, ker 18. maja oddaji Odmevi in Dnevnik nista bili opremljeni z zvočnimi podnapisi.

»Zopet se vam oglašam glede E-bralca. Danes ga niste imeli vključenega ne pri Poročilih ob 19. uri in ne pri Odmevih. Upam da se bo jutri oglasil.«

Varuhinja je odgovorila:

»Vodja produkcije je odgovoril, da je šlo za tehnično napako, ki so jo sodelavci že odpravili, tako da bi moralo danes vse delovati normalno.«

Varuhinja je nato posredovala dodatni odgovor, v katerem je sporočila, da se je pojavila še ena napaka, ki jo odpravljajo.

Gledalec **S. P.** je opozoril na manjkajoče zvočne podnapise v dokumentarni oddaji Bitka za Kijev in vprašal, zakaj so umanjkali.

»Sinoči, v nedeljo 22. 5. 2022, je na TV SLO bil pred poročili, ki so ponavadi okoli 22. ure, predvajan dokumentarni prispevek vojnega dopisnika dr. Valentina Areha o vojni v Ukrajini.

Ker me kot zgodovinarja in sociologa ter občutljivega državljana dogajanje v naši bližnji okolici zelo zanima, sem bil zelo zainteresiran, da si dokumentarno informativno oddajo o Ukrajini tudi ogledam. Žal pa mi RTV SLO tega povsem ni omogočila. Slovenski povezovalni tekst, ki ga je bral ali pripovedoval sam avtor Valentin Areh, poročevalec z vojnega območja, sem seveda lahko spremljal, ker je slovenščina moj materni jezik, ukrajinščine in ruščine pač ne razumem. Vključil sem vzporedni zvočni kanal, da bi poslušal branje podnapisov, pa branja podnapisov ni bilo.

Zdaj pa me zanima, ali pristojni menijo, da za gledalce z okvaro vida ta prispevek ni dovolj zanimiv, da bi ga gledali in bi zato vzpostavili brane podnapise?«

Varuhinja je gledalcu najprej posredovala opravičilo in pojasnilo, ki ga je pripravil **Nino Budmirovič** iz TV produkcije:

»Dokumentarna oddaja Bitka za Kijev Valentina Areha je bila na sporedu na SLO 2 v nedeljo ob 21.00. V sporedu ni bila najavljena z zvočnimi podnapisi za slepe (kot na primer tista ob 14.30), iz česar lahko sklepam, da je uredništvo ni tako pripravilo (dostavljeni so bili le podnapisi za gluhe). Zato vzrok za to, da ni bilo zvočnih podnapisov za slepe, niso bile tehnične težave. Sinteze nimajo vse oddaje.«

Varuhinja se je nato podrobneje pozanimala, katere oddaje imajo govorno sintezo oziroma zvočne podnapise. Odgovorila je **Mateja Vodeb**, vodja Službe za dostopnost programov:

»Trenutno je storitev zvočnih podnapisov omogočena pri oddajah dnevnoinformativnega programa in tujih dokumentarnih filmih. Zaradi različnih tehnoloških postopkov pri realizaciji oddaj in posledično opreme oddaj s podnapisi s storitvijo zvočnih podnapisov postopoma nadgrajujemo produkcijsko verigo po tehnoloških sklopih, ki medsebojno niso povezani. Predvidoma bodo zvočni podnapisi za večje število oddaj omogočeni že letos. Omogočanje storitve zvočnih podnapisov pri posameznih oddajah je torej odvisno od tehničnih možnosti in ne od uredništev.«

Varuhinja je k pojasnilu gledalcu še dodala, da bo na to problematiko na naslednji seji seznanila Komisijo Programskega sveta za invalide, Programskemu svetu pa predlagala, naj stori vse, da bi bilo takih oddaj čim več.

III. RTV-PRISPEVEK

Varuhinja je prejela dve pritožbi glede plačila RTV prispevka. Ker je šlo za konkretne primere, ju je posredovala v Službo za obračun RTV-prispevka. En odziv glede plačevanja RTV-prispevka je prejela v vednost.

IV. VARUHINJA

Rekordni odzivi občinstva v prvem četrletju in zaostanki pri obravnavi

Dva odziva ste se nanašala na delovanje varuhinje. **A. K. V.** je spraševala, zakaj 10. maja še ni poročila za marec in april.

»Ali med spremembe v vaši hiši sodi tudi ukinitve mesečnih poročil?«

Varuhinja je pojasnila, da »varuh ni del nekakšnih sprememb na RTV«:

»Je samostojen in neodvisen organ, v službi vas, gledalcev in poslušalcev.

Glavni razlog za časovni zamik objave poročila za marec in april je v izrednem povečanju števila pripomb gledalcev. Medtem ko jih je bilo lani v povprečju okrog 200 na mesec, jih je bilo januarja čez 900, februarja 382, marca čez 1000.

Moja glavna naloga je čim bolj sproti odgovarjati gledalcem in poslušalcem, a se je ob tolikšnem številu njihovih odzivov že izdelava januarskega poročila zavlekla na 28. februar, februarskega na 30. marec. Marčno zaključujem šele sedaj, v maju, objavljeno bo v tem tednu. Žal preko fizičnih in časovnih zmožnosti ne gre. Ker se je število odzivov zdaj nekoliko umirilo, upam, da bom uspela v doglednem času zmanjšati zaostanke in odgovarjati sproti ter mesečna poročila objavljati do 10. v mesecu za pretekli mesec.«

Pritožnika **B. V.** je zanimalo, kakšni so varuhovi roki za odgovarjanje na pritožbe.

»Zanima me, kdaj vam je zakoniti rok za odgovore na mnenja gledalcev.

Varuhinja je med drugim pojasnila, da po pravilniku o delovanju odgovori pritožniku v 20 delovnih dneh, pet delovnih dni imajo časa za odgovor varuhinji vsi, ki jih pozove, da pojasnijo pritožbeno zadevo:

»Naj ob tem dodam, da zadnja dva meseca 20-dnevni rok žal v mnogih primerih kršim, ker je bil varuh pravic gledalcev vzpostavljen v časih, ko je imel manj kot sto pripomb na leto, nato je število naraslo na povprečno 200 na leto, letos pa jih je bilo samo v prvih treh mesecih že več kot 2400. V maju se je število odzivov umirilo, tako da zdaj zamudo zmanjšujem. A to samo v pojasnilo. Vsekakor se popolnoma strinjam z vami, da je potrebno tudi v javnih službah (kar so službe na RTV Slovenija) delati. V javnih še bolj, ker jih plačujete davkoplačevalci.«

Grožnje na telefonskem odzivniku

Telefonski odzivnik Pisane varuhinje je zabeležil grožnje, tudi s smrtjo, varuhinji in nekaterim ustvarjalcem RTV Slovenija. Grožnje so bile prijavljene pristojnim organom.

V. PROGRAMSKI SVET

Seje Programskega sveta: kje so posnetki?

C. G. je zanimalo, kje so dostopni posnetki sej Programskega sveta.

»Prosim, če me lahko seznanite, na kakšen način lahko pridem do posnetkov sej Programskega sveta RTV.«

Varuhinja je odgovorila:

»Seje Programskega sveta lahko spremljate med potekom seje na spletni strani RTV Slovenija, kasneje pa ne več. So pa ravno na današnji seji (9. maja) svetniki razpravljali o tem, da bi bilo smiselno seje arhivirati, da bi bile vsem dostopne. A sklep o tem še ni sprejet.«

VI. SPLOŠNO

Poročanje o vojni v Ukrajini

Gledalec in poslušalec **K. E.** se je pritožil nad pokrivanjem dogajanja v Ukrajini.

»Gre za vojno, ki se dogaja nedaleč od nas in bo imela dolgoročne ekonomske in politične posledice na Evropo in svet. Številne zasebne in javne televizije imajo v Ukrajini vojne dopisnike, ki dnevno poročajo in objavljajo zgodbe neposredno iz bojišč in okolice. RTV Slovenija pa razen nekaj dni, ko sta od tam poročala Karmen Švegl in Valentin Areh, v Ukrajini nima vojnega dopisnika na terenu.

Varuhinja je mnenje gledalca in poslušalca posredovala odgovorni urednici Informativnega programa TV Slovenija in odgovornemu uredniku Prvega programa Radia Slovenija, saj se za poročanje iz tujine oba programa usklajujeta.

Danijel Poslek, urednik Prvega programa Radia Slovenija, je odgovoril:

»Od izbruha vojne v Ukrajini je pomemben del informativnega programa Radia Slovenija posvečen dogajanju v tej državi. Ob začetku vojne smo povsem prilagodili program, v Ukrajino poslali posebno poročevalko, na njene meje pa nemško dopisnico in balkanskega dopisnika.

Vlasta Jeseničnik je za naše vsebine izjemno pomembna, zato je bila uredniška odločitev, da ostane v Moskvi, od koder lahko celovito poroča o ruskem ravnanju. Preveč poenostavljeno pa je razmišljanje, da lahko prosto prehaja med Moskvo in ukrajinskim ozemljem, sploh pa, da je poročanje iz Moskve v teh časih udobno. Vse prej kot to, vsi smo seznanjeni tudi s tem, da je za »napačno« poročanje novinarjem zagrožena zaporna kazen.

Vojno v Ukrajini bomo tudi v prihodnje spremljali dovolj temeljito, da si bodo poslušalke in poslušalci ustvarili jasno sliko o dogajanju v ne tako oddaljeni soseščini.«

Premalo vsebin z lezbično tematiko

V nabiralnik varuha je prispelo sporočilo gospe **K. M.**, ki meni, da je na RTV Slovenija premalo vsebin z lezbično tematiko.

»RTV SLO že dolgo ni objektivni javni servis in meni kot lezbijki ne ponuja nobenih slovenskih vsebin, ki bi me zanimale. Na RTV obstajajo odkriti ali neprikriti predsodki do ustvarjanja lezbičnih vsebin, kar lahko povem iz neposrednih izkušenj. Lahko povem, koliko let sem si neuspešno prizadevala, da bi naredila kratki dokumentarec o zgodovini lezbištva in tudi lezbično nanizanko glede na to, da sem ustvarila že nekaj dokumentarcev na RTV SLO.«

Varuhinja je odgovorila, da glede prihodnjih vsebin pa ne sme posegati v program, ker bi to bilo nedopustno poseganje v uredniško avtonomijo.

Kultura dialoga

Gledalec **B. G.** je pozval k zaščiti integritete novinarke in voditeljice televizijskega informativnega programa.

»Storite že kaj, da se žaljivke in napadi novinarskih kolegov in kolegic na Vido Petrovčič prenehajo!«

Varuhinja je v odgovoru zapisala, da ima »razmeroma omejene pristojnosti« in posredovala odziv vodstva RTV Slovenija z dne 4. 5., ki je obsodilo napade in pritiske na novinarko.

Gledalec **V. J.** pa je napisal pismo podpore novinarki Informativnega programa Televizije Slovenija oz. voditeljici Panorame, Andreji Gregorič. Iz pisma:

»Rad bi vam povedal, da nas je veliko, ki vaše profesionalno delo cenimo, zato ste vsega spoštovanja vredna oseba, zraven pa še izžarevate lepoto in toplino.«

Varuhinja je ob posredovanju pisma voditeljici zapisala:

»Kot varuhinja gledalcev ves čas dela zagovarjam stališče, da je pogoj za varovanje pravic gledalcev in poslušalcev profesionalno novinarstvo, to pa je ob pritiskih in diskreditacijah novinarjev oteženo.«

Gledalka **N. Ž.** pa je na varuhinjo naslovila apel, v katerem je zapisala:

»Prosim, da storite vse, kar vam narekujejo obveze in kompetence vašega delovnega mesta v javnem zavodu, da aktivno in transparentno nastopite z odzivom na mobing, na poniževanje in sovraštvo nekaterih zaposlenih na RTV do drugih ustvarjalcev v tej hiši. Srhljivo je videti neutemeljene in skrajno sovražne napade na cenjene in odlične ustvarjalce - predvsem na dr. Jožeta Možino, Igorja Pirkoviča, Andrejo Gregorič ter preds. programskega sveta dr. Petra Gregorčiča.

Ker se vaš odziv v javnosti ne sliši jasno in glasno, vas s tem pismom spodbujam k temu.

To, kar bi naj zaposleni razčiščevali med seboj v zavodu, neprofesionalno počenjajo v javnosti.«

Odgovor **varuhinje**:

»Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija se pretežno ukvarja z objavljenimi vsebinami, ne pa z odnosi med zaposlenimi. Za to so pristojni drugi. V okviru svojih pristojnosti varovanja pravic gledalcev in poslušalcev pa sem že ob nastopu mandata dejala, da bom tudi varuhinja profesionalnosti novinarjev in drugih ustvarjalcev vsebin RTV Slovenija, ker je ravno profesionalno opravljeno delo vseh na RTV Slovenija tisto, ki zagotavlja izvajanje poslanstva javne RTV in s tem varovanja pravic gledalcev in poslušalcev. V tej luči vsekakor obsojam neutemeljene napade na novinarje in vse ostale zaposlene, ker to vpliva na njihovo delo, krni njihov ugled in ugled celotne RTV. Večkrat sem tudi že pozvala vse nasprotujoče si strani, da odprta vprašanja razrešijo v pogovorih znotraj RTV Slovenija.«

Novinarji in konflikti interesov

Na varuhinjo se je obrnil **A. Š.** z vprašanjem, ali sme novinar RTV Slovenija, ki je zaposlen v informativnem programu, voditi občinske prireditve. Zanimalo ga je načelno mnenje, saj, kot je omenil, je takih primerov več.

Odgovor varuhinje:

»Glede načelnega mnenja, za katerega me prosite, sem najprej ugotovila, da so podlage, ki urejajo to področje na RTV Slovenija, zelo pomanjkljive. Pravilnik o poklicnih standardih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija je zastarel in pomanjkljiv, na kar sem že večkrat opozorila, prvič že ob kandidiranju za varuhinjo. Zgolj posredno o tem govorita dva člena tega pravilnika. V točki 1.2, ki določa nepristranskost, piše, da se je treba izogniti vsemu, »kar lahko spodbudi upravičeno domnevo, da je novinar ali javni zavod pristranski ali pod vplivom neke skupine za pritisk, ne glede na to, ali je ta ideološka, politična, socialna, verska ali kulturniška«. Točka 1.4, ki določa verodostojnost, pa novinarjem in drugim ustvarjalcem programov RTV Slovenija nalaga, da »morajo biti pri svojem delu neodvisni in ohranjati avtonomijo novinarskega poklica in drugih poklicev, ki bistveno prispevajo k vsebini in podobi radijskih in televizijskih programov«.

V poglavju 21, ki opredeljuje navzkrižne osebne interese, o takih ali podobnih dilemah ni določenega ničesar.

V mesečnem poročilu o odzivih gledalcev za januar sem že opozorila, da so primeri delovanja zaposlenih na RTV Slovenija zunaj službenega delovanja zelo različni in tudi precej številni. Nekateri niso sporni, saj v ničemer ne vplivajo na nepristranost, verodostojnost in druge zahteve, ki jih morajo spoštovati zaposleni na RTV SLO, zlasti tisti, ki delajo v informativnih programih. Nekaj pa je takšnih, ki bi lahko vplivali na nepristranost in verodostojnost, še bolj pa na videz nepristranosti in verodostojnosti, ki sta v javnem mediju tudi zelo pomembni. S tega vidika je lahko sporno, če voditelj ali voditeljica informativne oddaje, v kateri pogosto nastopajo ministri ali predstavniki ministrstev, javnih zavodov, zasebnih združenj in podjetij, obenem tudi vodi javno prireditve, ki jo organizira in financira državna ustanova (ministrstvo, javni sklad) ali zasebno podjetje ali združenje. Manj sporno pa je – ali sploh ne – če javno prireditve občine, na katero ste opozorili, vodi glasbeni urednik, zaposlen na RTV Slovenija, saj vodenje prireditve ne vpliva neposredno na njegovo delo, niti na videz nepristranosti in verodostojnosti njegovega dela.

Bistveno pri presoji, ali sta ogroženi verodostojnost in nepristranost ali videz verodostojnosti in nepristranosti, je torej predvsem to, kako blizu sta si delo zaposlenega na RTV in delo, ki ga opravlja v prostem času, ter to, ali delo v prostem času lahko vpliva na njegovo delo na RTV Slovenija. Kjer bi do tega lahko prišlo, bi se morali novinarji in drugi zaposleni temu izogibati. Ker je to v dokumentih, ki urejajo delo zaposlenih na RTV Slovenija, zelo slabo in pomanjkljivo zapisano, bom na to opozorila na prihodnjih sejah komisij in predlagala Programskemu svetu RTV Slovenija, da vodstvu naloži čim hitrejšo pripravo takšnega dokumenta. Kot mi je neuradno znano, je generalni direktor prenovo Pravilnika o poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija že naročil, vendar mora tak dokument sprejeti Programski svet RTV Slovenija. Ker je pomembno, da se s takimi dokumenti strinjajo tudi zaposleni, bom ob tem predlagala, da se ob pripravi dokumenta za mnenje in sodelovanje povpraša tudi Svet delavcev.«

Stavka

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija je prejela 20 odzivov, povezanih s stavko novinarjev 23. 5. 2022, med njimi 3 pohvale, 17 kritičnih. Slednje so se nanašale predvsem na program, ki je bil zaradi stavke okrnjen oziroma spremenjen, nekaj pa tudi na necelovito poročanje o stavki.

Iz pohval:

»Prosim vas, da posredujete koordinaciji sindikatov novinarjev RTV mojo podporo njihovi stavki v boju za ohranitev javne televizije.« (B. H. B.)

»Sporočite prosim svojim sodelavkam in sodelavcem, da kot državljan Republike Slovenije odločno podpiram vse zahteve stavkovnega odbora RTV Slovenija. Predvsem pa zahtevam, da se v programe takoj vrnejo vse politično pristransko izločene oddaje, ki so do izločitve bogatile naš slovenski in naš manjšinski kulturni prostor.« (V. H.)

»Popolnoma in stoodstotno podpiram stavko novinarjev. Pustite novinarje, da delajo, neodvisno in brez pritiska! Vodstvo RTV, zbudite se in stopite na sodobno, napredno in neodvisno pot medijev. Imate pamet in moč, da popravite vaše hlapčevske napake in postanete avtonomni in neodvisni. Želimo našo RTV SLO, napredno in demokratično, polno čudovitih vsebin, kot smo bili navajeni.« (D. V. R.)

Iz kritičnih pripomb:

»Zgrožen pišem glede stavke nekaj novinarjev z dne 23. 05. 2022. Seveda lahko stavkajo in povedo svoje zahteve. Zakaj pa jim dovolite, da tako ugrabijo MMC? To pa je kriminal in nobeno neodvisno poročanje s strani stavkajočih!« (M. G.)

»Ne podpiram vaše stavke. Nič nimam proti ostalim programom razen informacijskim, ki so izključno levi. Če hočete to, jo imejte, a mene oprostite plačevanja RTV prispevka. Ne vem kje ste bili, ko so odstavljali tako imenovane desne novinarje, direktorje, pa niste nič stavkali. Rečeno je bilo, da se novinarska obleka ne sme prilagajati aktualni politiki. Pa se.« (J. P.)

»Stavkajoči zlorablajo medijski čas na javni RTV za komunikacijo njihovih stavkovnih zahtev. Te pravice nimajo, ker medijski čas ni last sindikata ali zaposlenih! Medijski čas javne RTV ima ceno in uredniška pravila. Stavkajoči nimajo nikakršne pravice lastiti si čas, opremo in medijsko moč javne RTV za lastno promocijo. V poročilih o stavki ne poročajo, koliko jih stavka in koliko jih ne podpira stavke. Ne poročajo tudi, kateri sindikati stavke niso podprli.« (K. E.)

»Neverjetna zloraba MMC za promoviranje stavke, vse drugo je v drugem planu!« (J. V. G.)

»Načeloma tudi nimam nič proti stavki - a me moti strašanska politična in strokovna zloraba te stavke s strani novinarjev. Nastopajo s pozicije absolutne moči obvladovanja javnega medija (pred kamerami cel dan, vse dni - ostali nimajo take možnosti). Zdi se,

ko da se bojijo zgolj treh novinarjev, ki imajo nekoliko drugačno mnenje./.../ Ni prav, da stavkajoči novinarji govorijo v imenu vseh državljanov (javnosti), saj jaz in mnogi ostali državljani sploh ne delimo njihovega mnenja in trditev, da so delovali strokovno, profesionalno, neodvisno, proevropsko in politično korektno.« (Z. V.)

Varuhinja je s pripombami gledalcev seznanila uredništvi, na kateri so se pripombe večinoma nanašale (uredništvo informativnega programa TV Slovenija in uredništvo za nove medije) ter predstavnico stavkovnega odbora.

Urednica Informativnega programa TV Slovenija **Jadranka Rebernik** je odgovorila:

»Stavka je pravica zaposlenih, dejstvo pa je, da na RTV Slovenija - govorim za novinarje - nimajo razloga za stavko, saj imajo dobre pogoje za opravljanje novinarskega dela, torej vso novinarsko in uredniško svobodo. Razlogi za stavko so politični, saj gredo v smeri zahtev stavkovnega odbora, ki niso v skladu z zakonom o stavki. Stavkovni odbor se ne bori za boljše pogoje dela ali višje plače novinarjev, temveč pavšalno zahteva odstop vodstva RTV Slovenija. Med njimi navaja tudi moje ime, ne navede pa nobenega razloga, zakaj bi morala oditi z mesta odgovorne urednice Informativnega programa. To je razumljivo, saj ne delam nič narobe, ravno nasprotno, s kolegi se trudimo, da zagotavljamo dober program gledalcem javnega servisa. Uzurpacija programa s strani stavkovnega odbora je bila neprimerna in ni skladna z zakonom. Kot odgovorna urednica ne morem biti podpisana pod program, ki ga v skladu s statutom nisem odobrila. Hkrati stavkovni odbor za pomoč prosi politiko, kar je jasen dokaz politizacije te stavke in zlorabe večine stavkajočih, ki nimajo političnega ozadja.«

V. d. urednika uredništva za nove medije **Igor Pirkovič** pa je na odzive bralcev na MMC zapisal:

»Spoštovani, primeroma sem dobil nekaj pripomb bralcev MMC. Težko je temu kaj dodati, ljudje se opredeljujejo na podlagi svoje osebne presoje. Dejstvo je, da je bil na dan stavke portal MMC vidno zaznamovan s stavko in aktivnostmi, povezanimi z njo. Po pojem mnenju pretirano in nepotrebno. Vemo, kaj pomeni stavka po zakonodaji. Dežurnega urednika sem opozoril na omenjeno, a so ostali pri svojem.«

Helena Milinkovič, predsednica Koordinacije novinarskih sindikatov RTV, ki je ob stavki nastopala v imenu stavkovnega odbora in pogajalske skupine novinarskih sindikatov, je odgovorila, da dopis varuhinje razume kot pritisk na stavkajoče in na novinarsko stavko. Dodala pa je:

»Poročanje o stavki na javni RTV in zahtevah stavkajočih ni nobena novost, tako je bilo tudi v vseh preteklih stavgah, ker opravljamo javno službo, smo javnost dolžni obveščati o dogajanju v javnem zavodu in to počnemo v skladu z zakoni, profesionalnimi in programskimi standardi.«

Gledalcem in bralcem, ki so se na varuhinjo obrnili s kritičnimi pripombam, je **varuhinja** odgovorom vpletenih dodala:

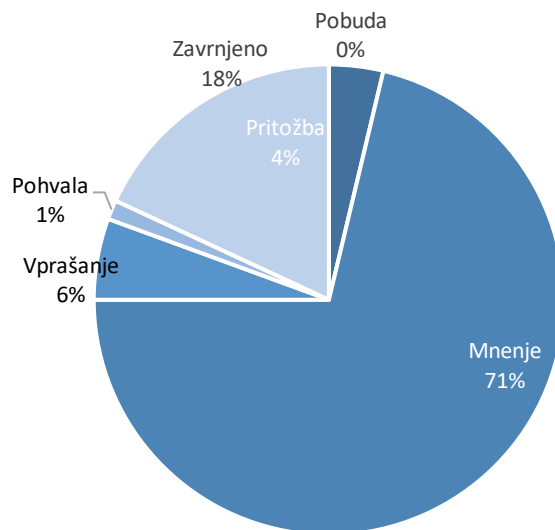
»Pravica delavcev do stavke je zapisana v ustavi, zato imajo do nje pravico tudi zaposleni na RTV Slovenija. Ker so se za opozorilno stavko odločili predvsem novinarji in nekateri drugi programski delavci, se je to seveda poznalo v programu, ki ste ga spremljali. Ta je bil zaradi stavke prilagojen, zato ste gledalci, poslušalci, bralci in uporabniki vsebin RTV Slovenija na dan opozorilne stavke dobili več informacij o stavki in vsebinah, povezanih z njo in z RTV nasploh, in manj ostalih vsebin.«

STATISTIKA

	MAJ 2022	APRIL 2022	MAJ 2021
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	232	226	60
Informativni program	203	200	40
Kulturno umetniški program	8	6	5
Razvedrilni program	7	5	2
Športni program	1	2	2
Program plus	2	1	5
Ostalo	11	12	6
REGIONALNI CENTER / TV program			1
Televizija Koper			1
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	7	13	10
Radio Prvi	1	7	7
Val 202	4	5	3
Ars	1	0	0
Ostalo	1	1	0
MMC			
SKUPAJ	17	28	24
Novinarske vsebine	5	3	4
Uporabniške vsebine	11	25	19
Storitve	1	0	1
PROGRAMI ZA NARODNOSTNI MANJŠINI			
SKUPAJ	0	1	0
MMR	0	1	0
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	120	107	89
Jezikovna kultura	1	6	8
Oglaševanje	0	4	2
Dostopnost in prilagojeni programi	2	3	0
RTV prispevek	5	0	4
Tehnične zadeve	7	7	3
RTV SLO - splošno	33	18	25
Programski svet	1	1	0
Varuhinja	3	2	2
Ostalo	0	1	7
Zavrnjena obravnava	68	65	38
VSI ODZIVI	376	375	184

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	376
Pritožba	14
Mnenje	268
Vprašanje	21
Pohvala	5
Pobuda	0
Zavrjneno	68

SKUPAJ	376
Elektronska pošta	304
Spletni obrazec	29
Pismo	1
Telefon	42

